Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă !

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Invățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Invățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 676 **vineri 5 octombrie 1962** **8 pagini 25 bani**

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej întreținîndu-se cu președintele Indoneziei, Dr. Sukarno.

Vizita tovarășilor Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ion Gheorghe Maurer în Indonezia

Solii poporului romîn, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al R. P. Romîne, împreună cu tovarășii Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, și Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, se află într-o vizită de prietenie în Indonezia la invitația președintelui și primului ministru al Republicii Indonezia, dr. Sukarno.

Populația Indoneziei a făcut înalților oaspeți romîni o primire deosebit de călduroasă. Așa cum a spus președintele dr. Sukarno în cuvîntul de salut rostit pe aeroportul din Djakarta, poporul indonezian nutrește sentimente de adîncă prietenie față de poporul romîn și este convins că vizita oaspeților romîni în Indonezia va contribui la întărirea legăturilor de prietenie între cele două țări. Menționînd că ziua de 1 octombrie 1962, ziua sosirii conducătorilor de stat ai R. P. Romîne la Djakarta, a coincis cu un eveniment de mare însemnătate istorică în viața Indoneziei — sfîrșitul domniei coloniale olandeze în Irianul de Vest — președintele dr. Sukarno a subliniat însemnătatea acestui eveniment și și-a exprimat recunoștința pentru sprijinul și simpatia manifestată de poporul și guvernul romîn față de lupta dusă de poporul indonezian pentru eliberarea Irianului de Vest.

In numele Consiliului de Stat și al guvernului Republicii Populare Romîne, în numele poporului romîn, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a transmis în cuvîntul său de salut, președintelui Sukarno și întregului popor al Republicii Indonezia, un cald mesaj de stimă și sinceră prietenie. „Astăzi, 1 octombrie 1962, a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, ... Vest. Impărtășim din toată inima, alături de dvs., bucuria pentru acest mare eveniment și ne exprimăm deplina satisfacție pentru realizarea acestei juste năzuințe naționale a poporului indonezian". In încheierea cuvîntului său tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a rostit în limba indoneziană cuvinte de salut călduros poporului indonezian și a adresat urări pentru prietenia romîno-indoneziană, pentru pace în întreaga lume.

Solii poporului romîn, însoțiți de președintele Sukarno, au trecut apoi prin „Poarta Indoneziei", poartă vie alcătuită din șiruri de tineri și tinere îmbrăcați în costumele tuturor regiunilor și care, după cum spune poporul indonezian, se deschide numai în fața prietenilor.

Indreptîndu-se spre Merdeka, reședința oficială a președintelui Sukarno, oaspeții romîni au fost salutați cu căldură de locuitorii capitalei Indoneziei. Miile de stegulețe romînești și indoneziene pe care le fluturau aceștia, aclamațiile lor entuziaste, melodiile intonate la numeroase intersecții de orchestrele populare venite și ele în întîmpinarea oaspeților au constituit o expresie grăitoare a bucuriei poporului Indoneziei de a avea în mijlocul său pe solii unui popor prieten, sincer iubitor de pace.

In dimineața zilei de 2 octombrie conducătorii de stat ai Republicii Populare Romîne au adus un omagiu luptei îndelungate a poporului Indoneziei pentru libertate și o viață mai bună, depunînd o coroană de flori la cimitirul Eroilor din cartierul Kalibata. Ei au vizitat apoi centrul capitalei Indoneziei iar la ora 11, la Istara Negara, reședința oaspeților romîni, tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Ion Gheorghe Maurer și Corneliu Mănescu au primit vizita unor înalți demnitari indonezieni. Cu acest prilej, între conducătorii statului romîn și demnitarii indonezieni a avut loc un schimb de vederi în legătură cu problemele dezvoltării relațiilor economice și culturale între Romînia și Indonezia.

(Continuare în pag. 2)

„ȘCOALA MI TE-A DAT CA DAR"

Pasiunea, interesul și dragostea Lenuței, nepoată-mea, pentru prima ei carte, abecedarul, mi-a stîrnit în minte două amintiri.

Una veche, de prin '37.

Treceam pe ulița unui sat din Moldova ; făceam gazetărie și mă trimisese redacția să stau de vorbă cu niște țărani bătuți de jandarmi. Pe uliță, un copilaș : slăbuț, rufos, desculț. Trăistuța de la șold semnala că vine de la școală. Dar numai trăistuța, plăcuța de grezie, spartă și un cui de scris, rătăcit în fund. Carte n-avea. L-am întrebat :

— Ce-nveți tu la școală ?

— Socoteli, poezii...

— Cum le-nveți, dacă n-ai carte ?

— Așa... din gînd.

Ca să înțeleg cum vine asta „din gînd" l-am poftit să-mi spună o poezie. Mi-a împlinit dorința, vorbind într-un răsuflet :

Scumpul meu abecedar.
Tatamitea dacadar...

Oricît m-am străduit eu să-i deslușesc că versul al doilea se rostește „tata mi te-a dat ca dar", în șapte cuvinte separate, el tot așa îl rostea „tatamitea dacadar... tatamitea dacadar..."

Totuși, el avea dreptate, nu eu : nimeni nu-i dăruise un abecedar. Iar cînd i-am văzut părinții, cînd am văzut unde locuiau și cu ce se hrăneau, am înțeles că n-ar fi putut să-i cumpere niciodată un abecedar. Așa că în versul al doilea chiar condițiile sociale impuneau niște cuvinte abracadabrante, absurde, învățate pe de rost, doar pentru sonoritatea lor stranie și misterioasă.

A doua amintire e foarte recentă : chiar din dimineața zilei de 15 septembrie a anului acesta.

Intîmplarea a făcut să plec cu mașina, din zori, încolo, spre Urziceni. Pe drum mi s-a impus un peisaj caracteristic : școlile, curate ca paharul și cu toate porțile și ușile deschise.

La șase jumătate m-am oprit în fața școlii din Afumați. Directorul și doi colegi făceau ultimele rînduieli pentru primirea școlarilor. Și în primul rînd se îngrijeau de cărți : să le găsească școlarii cît mai frumos așezate, să le poată distribui cît mai repede și mai în ordine.

Timpul înainta odată cu drumul nostru spre răsărit. In preajma școlii din Șindrilița, doi copii, unul mai mărișor, altul mai mic, cu ghiozdanele în spate, mergeau ținîndu-se de mînă.

— La școală ? — întreb eu.

— Da.

— Și ce aveți în ghiozdane ?

— N-avem încă nimic. Sînt goale, uite...

Și cel mai mărișor săltă, ușor, ghiozdanul celui mic.

La școala din Coșereni, toți elevii intraseră în clase. De pe catedră, învățătorii și diriginții îi strigau după catalog și le puneau pe brațe manualele cu coperți din material plastic, viu și vesel colorate.

De la Urziceni m-am întors la prînz.

Cînd am ajuns la Șindrilița, copiii ieșeau de la școală, umplînd șoseaua cu un freamăt zglobiu și colorat ca florile primăverii. Erau fericiți că au cărți noi, interesante, frumoase. Și țineau să mi le arate, neapărat. Rîvnea asta mai ales unul micuț, din clasa întîia :

— Uite... uite abecedarul meu !

— Cine ți l-a dat? am întrebat eu.

M-a privit drept în ochi, oleacă nedumerit, oleacă îngăduitor față de neștiința mea :

— Cum cine? Școala, partidul mi l-a dăruit...

Nu-i așa că răsturnarea rînduielilor se răsfrînge și în cele mai mici amănunte ale vieții? Nici copii desculți, nici ghiozdane fără abecedar. Nu-i așa că-i firească pornirea de a-mi corecta, și din propria-mi memorie, stihurile primelor zile de școală ?

Scumpul meu
abecedar
Școala mi te-a dat
ca dar...

Și asta poate tocmai pentru că sînt dintre cei care, de mult, au învățat literele pe abecedarul vecinului de bancă...

DUMITRU ALMAȘ

Utilitatea planificării în predare

Utilitatea planificării muncii de predare nu mai trebuie demonstrată. Fiecare din noi s-a convins cît de necesar este ca profesorul să chibzuiască cu atenție încă de la începutul anului școlar asupra modului în care va parcurge întreaga materie prevăzută în programă, astfel încît la încheierea cursurilor să fi tratat toate temele într-un număr de ore corespunzător, să fi avut timp suficient pentru recapitulări și teze, pentru discutarea și corectarea acestora etc. De asemenea, ne-am convins cît de util este să chibzuim asupra repartizării pe lecții a temelor ce urmează a fi tratate în cursul unui trimestru, asupra fixării, încă de la începutul trimestrului, a momentelor în care ne vom opri pentru concluzii generalizatoare, pentru revederea materiei, pentru lucrările scrise ș.a.m.d.

Tot mai mult, directorii de școli, învățătorii, profesorii și diriginții acordă atenție planificării muncii lor. Majoritatea cadrelor didactice își alcătuiesc planurile numai după ce au studiat cu atenție programa, materia lăsate la discreția profesorului, după ce au reflectat asupra nivelului clasei, asupra dificultăților întîmpinate în anii trecuți de elevi în însușirea cunoștințelor, asupra lacunelor pe care le mai au elevii. Și pe bună dreptate, căci a nu avea în vedere toate aceste lucruri deosebit de importante pentru succesul predării înseamnă, în fond, a lucra la întîmplare.

Bine s-a procedat în acele școli în care planurile au fost alcătuite cu sprijinul comisiilor metodice de specialitate — lucru care contribuie la o mai justă repartizare a materiei pe lecții, făcînd ca experiența pozitivă din școală să fie folosită în munca fiecărui învățător și profesor, fără a se neglija particularitățile specifice ale fiecărei clase. Bine s-a procedat în acele școli în care directorii nu s-au mulțumit să strîngă numai în teanc planurile calendaristice ci le-au studiat, au făcut observații pe marginea lor, discutînd cu cadrele didactice asupra celor ce trebuie îndreptate. Acest mod de a privi planurile denotă conformalitate, ci este o condiție a unei munci ordonate și sistematice.

Păcat că acest lucru nu se petrece peste tot și că uneori sprijinul pe care îl dau directorul școlii și comisiile metodice în îmbunătățirea planificării numai sprijin nu se poate chema. Avem în față, bunăoară, planurile alcătuite de cadrele didactice de la Școala de 8 ani nr. 4 din București. Iată planurile diriginților. Ele au fost „studiate" de responsabila comisiei metodice a diriginților, prof. Irina Rosenzweig. Tov. Rosenzweig a făcut și „observații" la aceste documente. Dar ce fel de observații ? Exclusiv de felul : „Prezentarea e neestetică, planul fiind scris pe foi liniate și neliniate", „Planul e scris cu creionul chimic", „Planul e scris o parte cu mașina o parte cu cerneală" etc. Ce-i drept, pe ici pe colo, responsabila comisiei metodice, care este și profesoară de limba romînă, a intervenit personal în unele planuri corectînd cu creionul roșu... greșelile ortografice ! Departe de a fi împă-

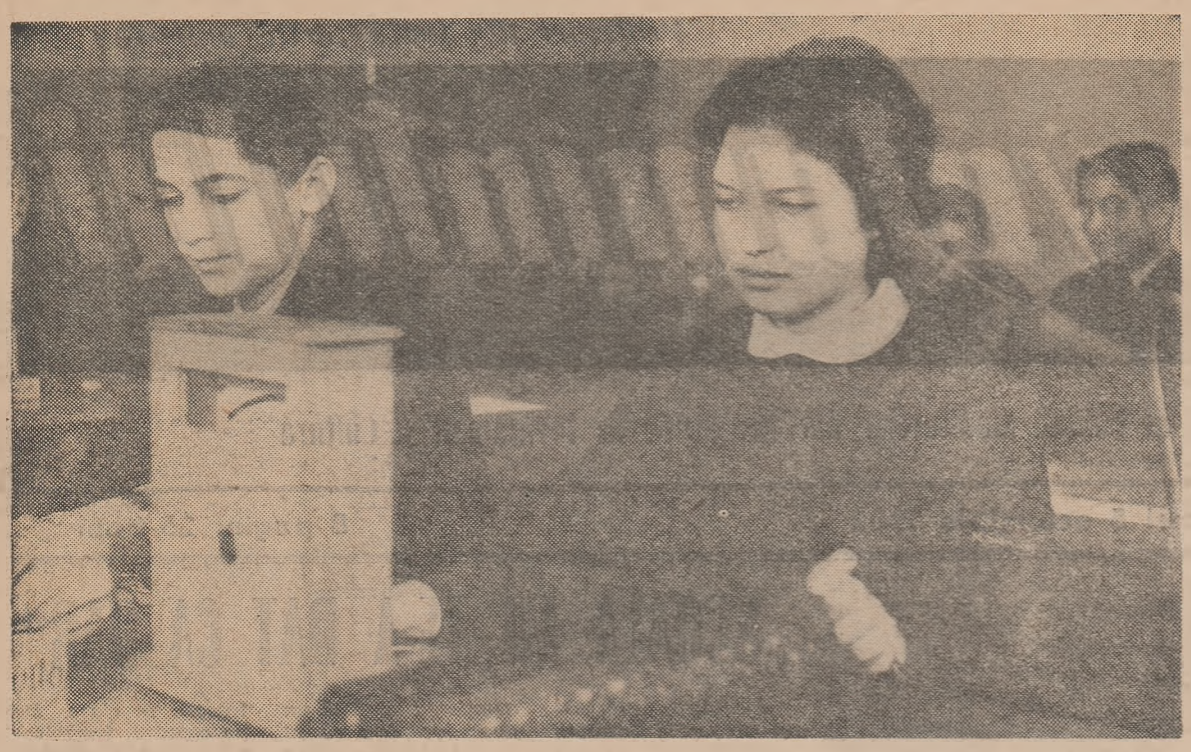

Elevii Şcolii medii Mihail Sadoveanu din Capitală ştiu că reuşita experienţelor cere multă atenţie şi concentrare

Este numai o problemă de organizare?

Primele săptămîni de curs au ridicat în cîteva şcoli din raioanele Tecuci, Galaţi şi din altele o problemă despre a cărei importanţă s-a vorbit mult şi s-a scris de asemenea de nenumărate ori. Este vorba de problema asigurării frecvenţei de zi cu zi a tuturor elevilor la lecţii. Pentru orice pedagog este clar că oricît de bine ar fi pregătite şi predate lecţiile, oricît de bune ar fi condiţiile în care se desfăşoară procesul instructiv-educativ, oricît de complete programele. manualele, oricît de modern materialul didactic — fără participarea regulată a elevilor la fiecare lecţie nu se poate realiza un învăţămînt la nivelul cerinţelor.

Generalizarea învăţămîntului de 7 (8) ani a însemnat un mare succes al şcolii noastre, al politicii promovate de partidul şi statul nostru în domeniul învăţămîntului. Cadrele didactice au adus o contribuţie din cele mai însemnate la această importantă realizare. Dar nu putem considera problema definitiv rezolvată atîta vreme cît nu realizăm în continuare o frecvenţă integrală a elevilor. Acest lucru este cunoscut de fiecare învăţător şi profesor şi marea majoritate a acestora au realizat o asemenea frecvenţă în şcolile lor.

La prima vedere faptul că în cîteva localităţi s-au înregistrat copii care au lipsit mai multe zile de la cursuri nu conţine în el nimic alarmant. Dacă ne gîndim însă la consecinţele lui, este clar că nu putem rămîne impasibili. Analizînd motivele pentru care în primele zile n-au venit la şcoală absolut toţi copiii ne dăm seama că în cele mai multe cazuri este vorba de faptul că învăţătorii şi profesorii respectivi nu au dus aşa cum trebuia munca de lămurire în rîndurile părinţilor. Unii părinţi, în virtutea poate a experienţei lor din vremea şcolii burghezo-moşiereşti, consideră că la început de an se pierd multe zile zadarnic şi au socotit că e mai bine să-i folosească pe copii în diferite treburi gospodăreşti. Mentalitatea exprimată în cuvintele „O zi-două, acolo, dacă lipseşti nu se scufundă pămîntul" motivează de cele mai multe ori fluctuaţia de frecvenţă. Consecinţele unei astfel de atitudini se întîlnesc mai tîrziu în nivelul scăzut de pregătire al elevilor care au lipsit de la şcoală. în golurile din cunoştinţele lor. Dacă elevul lipseşte la început cîteva zile, după o perioadă de timp din nou o zi, două, şi apoi mereu la fel, este clar că el nu-şi poate însuşi lecţiile la nivelul cerut.

Cel mai surprinzător însă ne pare faptul că unii învăţători şi profesori privesc această problemă cu o „înţelegere" de-a dreptul ciudată. Atunci cînd aceşti pedagogi discută problemele rămînerii în urmă la învăţătură ei sînt în stare să găsească nenumărate scuze şi motivări. Frecvenţa însă, şi în legătură cu ea preocuparea lor de a o realiza în procentul de sută la sută. nu este suficient luată în seamă, chiar dacă formal este abordată.

Se impune ca în discuţiile cu părinţii să nu ne limităm în a le atrage atenţia că fiii lor au lipsit de la şcoală într-o zi sau alta, ci să-i facem să înţeleagă, într-un mod cît mai convingător, consecinţele absenţelor asupra nivelului lor de cunoştinţe, asupra întregii lor pregătiri pentru viaţă.

C. RĂDOI

Utilitatea planificării în predare

(Urmare din pag. 1)

caţi cu existenţa greşelilor ortografice în manuscrisele cadrelor didactice — chiar dacă asemenea cazuri constituie excepţii rare — sîntem de părere că responsabila comisiei metodice şi directoarea şcolii puteau să se oprească la problemele de fond pe care le ridică materialele despre care este vorba. Căci iată, diriginţii au prevăzut pentru orele de dirigenţie fel de fel de teme stabilite în chip birocratic care de bună seamă vor duce la discuţii artificiale, plicticoase şi „moralizatoare" sau care, în cel mai bun caz, vor transforma aceste ore într-o lecţie de istorie, de literatură, de artă. Temele au formulări vagi, generale. Cîteva exemple: „Salutul, formă de manifestare a omului civilizat" (clasa a VI-a „C"), „Opinia clasei în formarea colectivului" (clasa a VI-a „D"). „Munca dîrză, organizată te apropie de ştiinţă" (clasa a VII-a „B"), „George Enescu (clasa a VII-a „B"), Nicolae Grigorescu" (clasa a VII-a „B") etc.

Am stat de vorbă cu o serie de cadre didactice asupra utilităţii planificării materiei, a necesităţii parcurgerii ei judicioase, asupra rubricaţiilor cerute de obicei de şcoală în planificarea muncii ş.a. Profesorul A. Iorgulescu, care predă matematica la şcoala medie „G. Şincai" din Capitală, de pildă, este pe bună dreptate, de părere că planificarea materiei nu trebuie să cuprindă prea multe rubrici, ci numai „numărul de ore" afectat acestora, „titlul lecţiilor" în care vom împărţi materia cuprinsă în capitolul sau tema respectivă, „termenele calendaristice" pînă la care vom preda lecţiile şi eventual o rubrică de „observaţii". Analizînd aceste rubrici vom vedea că ele ne obligă să ne gîndim cu seriozitate asupra modului în care vom parcurge materia să stabilim cînd ne vom opri pentru revederea cunoştinţelor şi fixarea concluziilor de ansamblu. În multe planuri calendaristice poţi însă vedea şi o serie de alte rubrici. De obicei sînt rubricile care rămîn cel mai adesea necompletate, sau completate cu date care nu se folosesc pe parcurs. Aşa sînt rubricile rezervate pentru materialul didactic ce trebuie folosit la lecţie, pentru temele ce se vor da de efectuat acasă, pentru bibliografia pe care o va studia profesorul în pregătirea lecţiei. De ce rămîn asemenea rubrici necompletate sau sînt completate de formă? Din superficialitate? De cele mai multe ori nu din această cauză. Căci să judecăm obiectiv: în realitate profesorul nici nu poate să precizeze de la început, pentru fiecare lecţie în parte, toate aceste elemente. Bunăoară, tema dată spre executare acasă se stabileşte şi în raport cu nivelul la care au ajuns elevii într-un anumit moment, cu dificultăţile întîmpinate de ei în însuşirea materiei, deci cu situaţia concretă dintr-o etapă dată. La fel, bibliografia pe care trebuie documentat se îmbogăţeşte adesea zi de zi, aşa încît prin forţa lucrurilor planul va fi depăşit de realitate. De ce nu am stabili problemele de amănunt în etapa în care ne ocupăm de pregătirea unei lecţii, sau a unui ciclu de lecţii, cînd oricum sîntem mai aproape de condiţiile concrete în care se vor desfăşura ele? Desigur, dacă în programă a apărut un capitol nou, pentru care e nevoie să confecţionăm sau să procurăm un anumit material didactic, atunci putem menţiona la rubrica „observaţii" în dreptul capitolului respectiv, că avem de procurat aparatele sau planşele cutare şi cutare, astfel încît să le pregătim din vreme. Cît despre materialul bibliografic, dacă profesorul întîlneşte, în procesul permanent al documentării sale de specialitate, probleme interesante pe care crede că le-ar putea folosi spre ilustrarea unor lecţii viitoare, le poate extrage pe obişnuitele fişe folosite de oricine studiază cu seriozitate, fişe la care poate apela în momentul cînd se pregăteşte pentru lecţie. Iată aşadar de ce socotim indicat ca problemele referitoare la materialul didactic, la temele pentru acasă, la bibliografie etc., să fie trecute în planul de lecţie.

Înţeleasă în felul acesta, planificarea materiei nu va cere nici prea mult timp, nici prea multe eforturi iar noi vom avea la îndemînă, în tot cursul trimestrului şi al anului şcolar. un ghid preţios şi util, care ne va conduce sistematic pe drumul ce-l avem de parcurs în predarea

Vizita tovarăşilor Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Ion Gheorghe Maurer în Indonezia

(Urmare din pag. 1)

zia. Convorbirea s-a desfăşurat într-o atmosferă caldă, prietenească.

Seara, înalţii oaspeţi romîni au făcut o vizită preşedintelui Sukarno la reşedinţa acestuia. Preşedintele Sukarno a conferit tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej cel mai înalt ordin indonezian, „Steaua Republicii Indonezia, clasa I-a", tovarăşului Ion Gheorghe Maurer „Steaua Republicii Indonezia, clasa II-a", iar tovarăşului Corneliu Mănescu acelaşi ordin clasa a III-a. Conducătorii de stat ai Romîniei au mulţumit pentru înaltele distincţii acordate.

Preşedintele Sukarno a oferit apoi în cinstea tovarăşului Gheorghe Gheorghiu-Dej un banchet la Palatul Merdeka. Romînia şi Indonezia — a spus printre altele dr. Sukarno în toastul rostit cu acest prilej — au multe lucruri comune. Ne înţelegem foarte bine unii pe alţii. Iată de ce sîntem atît de bucuroşi că dvs., prietenii noştri, aţi sosit în Indonezia. Guvernul şi poporul indonezian sînt fericiţi că sînteţi oaspeţii noştri. Urările noastre sînt adresate dvs. şi în acelaşi timp poporului romîn.

A toastat apoi tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, care a arătat că poporul romîn stimează şi priveşte cu simpatie eforturile poporului indonezian în munca sa creatoare. Subliniind dorinţa de pace a popoarelor, vorbitorul a arătat că este de acord cu preşedintele Sukarno că pacea poate fi apărată prin lupta unită a tuturor popoarelor. In acest front uriaş, pentru această cauză nobilă îşi aduc contribuţia şi poporul romîn şi poporul indonezian.

Cea de-a treia zi a vizitei pe care o face în Indonezia tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, împreună cu tovarăşii Ion Gheorghe Maurer şi Corneliu Mănescu, a fost consacrată vizitării marelui şantier al hidrocentralei de la Djatiluhur, unul din principalele obiective ale planului de opt ani al Indoneziei. Impreună cu înalţii oaspeţi romîni, la Djatiluhur au sosit preşedintele dr. Sukarno, precum şi alte persoane oficiale. De-a lungul întregului drum zeci şi zeci de mii de oameni i-au aşteptat pe oaspeţii romîni şi i-au salutat cu însufleţire. Solii poporului romîn s-au interesat îndeaproape de diversele aspecte ale construcţiei şi i-au informat pe specialiştii indonezieni despre marile construcţii hidroenergetice din Romînia.

In cursul după amiezii, oaspeţii romîni s-au întors la Djakarta.

Vizita solilor poporului romîn în „ţara verii veşnice" cum i se spune Indoneziei, se desfăşoară într-o atmosferă sărbătorească de prietenie, contribuind din plin la întărirea bunelor relaţii existente între Romînia şi Indonezia, între popoarele celor două ţări.

POŞTA redacţiei

Coriolan Cocian, comuna Luncani, raionul Turda

Potrivit tabelului cuprinzînd indemnizaţiile cuvenite personalului didactic de conducere, de indemnizaţia majorată cu 50 lei peste cea fixată în tabel beneficiază numai directorii adjuncţi care răspund de problemele internatului.

Aneta Tişulescu, comuna Poiana, raionul Calafat

Cadrele didactice pensionate în cursul anului şcolar, dar care au lucrat de la începutul şi pînă la sfîrşitul acestuia (1 septembrie — 30 iunie), au dreptul, ca şi celelalte cadre didactice, la un concediu de odihnă de două luni în timpul verii, potrivit Decretului nr. 261/1957.

Costin G. Budeanu, Huşi

Potrivit instrucţiunilor pentru aplicarea H.C.M. nr. 1059/1959, la stagiul de activitate în învăţămînt pentru funcţia de instructor de practică se include timpul servit în învăţămînt ca profesor şi instructor de practică. Menţionăm că timpul servit în armată, cît şi timpul servit în funcţii tehnico-administrative nu se include în stagiul de activitate în învăţămînt.

În ceea ce priveşte categoria de salarizare pentru funcţia de profesor la obiectele de cultură generală, facem precizarea că instructorii de practică ce au la bază şcoli de nivel mediu se încadrează în categoria I de învăţător.

D. Stan, Lugoj

Personalul didactic care are la bază şcoli de nivel mediu (şi a fost salariat la categoria I de învăţător) ori studii superioare (şi a fost salarizat la categoria I sau a II de profesor) nu poate fi trecut în grupe superioare de vechime dacă nu a primit gradul definitiv. Trecerea în grupe superioare de vechime la împlinirea stagiului este valabilă numai pentru personalul didactic care n-a terminat o şcoală de nivel mediu şi a fost încadrat în categoria de învăţător.

Valentin Furdui — Tg. Ocna

Personalul didactic care nu s-a prezentat la examenul de definitivat sau nu a reuşit la acest examen urmează să fie menţinut la aceeaşi categorie de salarizare la care a fost încadrat pînă în prezent pînă la reglementarea situaţiei de către minister.

Ştefania Dahia, Adriana Becheru, Ştefania Ionescu, Aurelia Trifu, Maria Timofte, Dumitru Vîrgolici, Margareta Draghini, Maria Mertic, Gherghina I. Dumitrel, Vasile Costian, Ecaterina Sindile, Gavril Rusu.

Informaţiile pe care le cereţi le puteţi obţine adresîndu-vă organelor locale de învăţămînt.

Bibliografie

A apărut **REVISTA DE PEDAGOGIE**, nr. 8 din 1962.

La rubrica **„STUDII ŞI CERCETĂRI"** sînt cuprinse articolele: „Probleme pedagogice şi psihologice ale activităţii instructiv-educative la clasele mici" de **Paul Popescu-Neveanu**; „Analiza rezultatelor muncii educative din şcolile în care se experimentează sistemul predării pe obiecte de către profesori de specialitate" de **Paul Popescu-Neveanu, Cornelia Marinescu şi Stela Popescu**, „Probleme ale activităţii educative în condiţiile predării de către profesori la clasele mici" de **Vasile** conţinutul învăţămîntului la limba romînă — clasele — I—V" de **M. El. Ionescu Miciora** şi **Marin Vişan**, „Predarea limbii ruse în clasa a II-a" de **Eugen Novicicov.**

Rubrica **„CONSULTAŢII-DISCUŢII** cuprinde articolele: „Unele probleme ale predării zoologiei în şcoala de 8 ani" de **Magdalena Banto** şi **Ecaterina Csengeri**, „Cu privire la îmbunătăţirea metodicii de predare a diferitelor obiecte de către profesori la clasele I—IV" de **Stela Popescu** şi **Alexandru Filipovici.**

La rubrica **CRITICĂ ŞI BIBLIOGRAFIE** se publică recenzia

Discuții despre modernizarea predării fizicii

Să facem un pas mai departe

În ultimele decenii, gîndirea științifică și realizările ei pe cele mai diverse tărîmuri se află sub semnul determinant al noilor descoperiri ale fizicii. Acest lucru nu putea, de bună seamă, să nu se reflecte în programele și manualele după care se studiază fizica în școala medie. Din conținutul acestora s-au eliminat o serie de noțiuni depășite, introducîndu-se altele noi, moderne.

Socotim însă că în prezent este necesar a se face un pas mai departe, stabilindu-se scopurile și căile modernizării predării fizicii în ansamblu.

După părerea noastră, conținutul predării fizicii trebuie fixat ținîndu-se în primul rînd seama de aportul pe care studiul fiecărei noțiuni și legi, al fiecărui fenomen fizic îl aduce la formarea gîndirii dialectice a elevilor.

Un exemplu. Se discută de mult dacă este sau nu cazul să se predea în clasa a VIII-a cunoștințe despre variabilitatea inerției. În loc să se argumenteze însă de ce ar fi sau nu necesar studiul acestor cunoștințe, disputa se duce în jurul faptului dacă ele vor fi sau nu accesibile elevilor. Desigur, și acest aspect al problemei este foarte important, dar dacă din punct de vedere principial se dovedește că este necesară studierea variabilității inerției în clasa a VIII-a, atunci se vor putea găsi și posibilități de a o expune pe înțelesul elevilor din această clasă. Referindu-se la oamenii de știință care tindeau să dea lucrărilor lor o formă greoaie, ininteligibilă, Diderot afirma: „Dacă ei vor spune că unele lucruri nu pot fi aduse niciodată la nivelul comun al minților, atunci nu-și dau seama ce roade poate să aducă metoda bună". Credem că, în realitate, este vorba aici nu de faptul că elevii nu pot înțelege anumite noțiuni, ci de faptul că, îndeobște, conceptele fizicii moderne violentează mai ales gîndirea noastră, a profesorilor, care am studiat cîndva fizica într-un mod și sîntem nevoiți acum să ne revizuim concepțiile. Or, aceasta este adesea mai greu decît a învăța și de aici, se pare, că vin ezitările atunci cînd este vorba de a introduce în predare ceea ce este nou. În realitate însă acest lucru nu este atît de greu cum ni se pare. Așa cum spunea Eistein, oricît ar părea de paradoxal, fizica modernă este mai simplă decît cea veche și tocmai de aceea pare mai grea și mai complicată.

Ni se pare foarte necesar ca absolvenții școlii medii să cunoască bazele teoriei relativității, deoarece relativitatea spațiului și a timpului este o problemă la ordinea zilei, cu mari implicații și în ideologie. Cred că este și cazul să revizuim felul cum se predau în școală anumite concepte, cunoscînd că unele denumiri dăinuie chiar după ce conținutul lor s-a schimbat sau chiar s-a golit cu desăvîrșire. Se știe că Engels s-a ridicat împotriva abuzului de folosire a noțiunii de forță: „Recurgem cîteodată la cuvîntul forță nu pentru că am cunoaște pe deplin legea, ci tocmai fiindcă nu o cunoaștem" — spunea el. Printr-un paralelism bine condus, putem înlocui sub ochii elevilor din ultima clasă tabloul învechit și complicat al teoriei atracției universale, familiarizîndu-i cu adevărul că materia din care e compus soarele curbează în jurul ei continuumul quadridimensional spațiu-timp, astfel că traiectoriile planetelor nu reprezintă altceva decît o mișcare inerțială de-a lungul liniilor geodezice desfășurate într-un spațiu curb.

Desigur că aci eforturile profesorilor de fizică trebuiesc conjugate cu stăruința profesorului de matematică, care la orele de geometrie ar trebui să arate elevilor ceea ce Riemann intuia din 1854, și anume faptul că geometria este determinată de fizică, implicit de mișcarea și gradul de concentrare a materiei. Cu alte cuvinte, ar trebui să ne gîndim și la o aprofundare în școala medie a geometriei lobacevskiene, foarte necesară mai ales la predarea fizicii în ultimul an.

Trebuie să ținem seama și de faptul că în momentul de față există o contradicție între felul cum sînt predate conceptele de fizică în școala medie și în facultate, ca și de faptul că a trecut vremea cînd între descoperirea unui fenomen și aplicațiile lui practice trecea un timp suficient de lung, așa încît nu era nici o grabă în ce privește introducerea studierii lui în manualele școlare.

Cred că ar trebui neapărat și urgent începută în presa de specialitate o dezbatere pe tema modernizării predării fizicii. Numai după ce ne vom fi lămurit mai întîi noi, oamenii școlii, asupra considerentelor ce trebuie să stea la baza reconsiderării predării abia atunci programele și manualele noi vor putea fi judicios alcătuite.

Prof. ȘTEFAN FĂTULESCU

Experiențele în laboratorul de fizică îi atrag mult pe elevii Școlii medii nr. 2 din Galați

Studiul măsurătorilor de precizie

Se știe că în producția modernă măsurătorile de înaltă precizie dobîndesc o însemnătate din ce în ce mai mare. De asemenea, și cercetările efectuate în domeniul fizicii folosesc pe scară mereu mai largă unitățile de exprimare a mărimilor fizice, ca și măsurarea acestora. De altfel, însăși metoda cu care se lucrează pe parcursul studiului fizicii în școală este aceea de a porni de la mărimea fizică, de a defini unitatea corespunzătoare, de a folosi aparatele cu care se măsoară această mărime. Iată de ce măsurătorile fizice se numără printre mijloacele cele mai importante în însușirea cunoștințelor de fizică și în aplicarea acestora în construcția de aparate și mașini corespunzătoare exigențelor tehnicii actuale.

În general, actualele programe și manuale de fizică includ cunoștințele necesare în acest domeniu. Se ridică însă problema felului cum sînt valorificate de către profesori cunoștințele prevăzute în programe și expuse în manual. Dacă majoritatea profesorilor de fizică sînt conștienți de însemnătatea cunoașterii de către elevi a instrumentelor și aparatelor de măsură în vederea pregătirii lor la nivelul cerințelor tehnicii actuale, există încă profesori care neglijează predarea cunoștințelor respective și mai ales aplicarea acestora în lucrările de laborator sau în practica din producție. În cele ce urmează ne propunem să dăm cîteva sugestii privind deprinderea elevilor cu folosirea și mînuirea corectă a aparatelor de măsură și cu efectuarea măsurătorilor fizice de precizie.

În momentul cînd elevii încep să studieze fenomenele fizice se impune neapărat ca ei să efectueze măsurători precise, deoarece altfel nu putem demonstra practic justețea uneia sau alteia dintre legile sau constantele fizice studiate. Pe de altă parte, tehnica modernă presupune perfecționarea continuă a aparatelor, ca și a metodelor menite să reducă erorile de măsurare. Pentru a putea dezvolta priceperea elevilor de a mînui aparatele de măsură și pentru a-i învăța să lucreze cu dexteritate este necesară cunoașterea exactă de către ei a acestora, ca și a celor două feluri de măsurători fizice: măsurătorile directe (în cadrul cărora măsurarea unei mărimi se realizează prin simpla comparare cu unitatea aleasă) și măsurătorile indirecte (cînd măsurarea unei mărimi apare ca rezultat al unui calcul matematic în care intră mai multe mărimi ce pot fi măsurate direct).

La începutul studiului fizicii în clasa a VIII-a se predau cunoștințe despre instrumentele ce se folosesc la măsurarea mărimilor fundamentale — vernierul, micrometrul etc. Este bine să-i deprindem pe elevi să folosească cît mai larg vernierul și micrometrul, deoarece acestea permit o măsurare mai precisă decît linia gradată, ajungînd la precizii de 0,1 mm pînă la 0,01 mm. Ar fi indicat ca programa și manualul să prevadă și cunoștințe despre sferometru, cu care se pot executa măsurători pentru determinarea unei suprafețe perfect plane cu o precizie de 0,001 mm, adică de un micron. De asemenea, ar fi bine să se introducă unele cunoștințe despre calibrele fixe, care au aplicație largă în producție.

Fără îndoială că nu este suficient să le facem cunoscute elevilor numai construcția aparatelor de măsură, tipurile lor și principiile lor de funcționare, ci este necesar ca fiecare din ei să aibă posibilitatea de a efectua măsurători cu aceste aparate. Pe tot parcursul studiului fizicii noi, profesorii, trebuie să ne preocupăm ca paralel cu îmbogățirea cunoștințelor teoretice ale elevilor să îmbogățim și cunoștințele lor practice, efectuînd cu ei lucrări în laborator și în producție, dîndu-le prilejul să folosească o gamă largă de instrumente și aparate de măsurat — micrometru, sferometru, ampermetru, ohmmetru, calibru industrial etc.

Formarea deprinderilor de mînuire a acestor aparate o putem favoriza prin numeroase mijloace. De pildă, la început, pentru a demonstra funcționarea unor aparate sau modul de folosire a lor, le putem construi noi înșine, cu ajutorul elevilor, în dimensiuni mai mari decît cele obișnuite. Pentru a demonstra principiul de funcționare a aparatelor mai complicate de măsură este bine să le arătăm elevilor diferite secțiuni ale acestora. Putem folosi de asemenea, pentru demonstrarea anumitor măsurători, proiecția cinematografică.

De o mare însemnătate este formarea deprinderii de a citi just rezultatele măsurătorilor. În acest scop este bine să aplicăm la aparatele de măsurat oglinzi plane, care permit o citire mai precisă a mărimilor măsurate.

Foarte important totodată este de a explica elevilor cum se poate îmbunătăți precizia anumitor aparate și instrumente de măsură, cum se pot micșora erorile obiective datorate imperfecțiunii aparatelor, ca și cele accidentale, datorate lipsei de pricepere în mînuirea acestora și în citirea rezultatelor. Deoarece erorile nu se pot suprima cu desăvîrșire, este recomandabil să-i învățăm pe elevi să calculeze corecturile necesare și să le arătăm că toleranța minimă a mașinilor și aparatelor de precizie nu poate fi depășită sub nici o formă.

Cunoștințele și deprinderile dobîndite de elevi trebuie să fie aplicate la lucrări cît mai variate, cît mai larg folosite în industria modernă — măsurarea dimensiunilor exterioare și interioare ale pieselor cu ajutorul micrometrului și șublerului, determinarea coeficientului de frecare la rulmenți, controlarea netezimii suprafetelor plane, determinarea cantitativă a elementelor componente ale unui aliaj cu ajutorul spectroscopului, determinarea elasticității și rezistenței produselor prefabricate și plastice etc.

Astfel, absolvenții școlilor noastre nu vor întîmpina greutăți în fabrici și uzine sau la studiile superioare de specialitate, vor fi pregătiți să lucreze în producție cu rezultate dintre cele mai bune.

Prof. ELENA TULIPANT

Ținînd seama de perspective

Dispozitivele create ca urmare a necesității reglărilor automate în industrie, mai ales în procesele de distribuție a energiei electrice, au dus la instalații automate de o mare perfecțiune, care conduc și reglează uzine întregi, calculează și dirijează zborul pe traiectorie al rachetelor cosmice, dînd naștere noii ramuri tehnice cunoscută sub numele de automatizare. Revoluționînd practica industrială în diferite sectoare de activitate, automatizarea a devenit un obiect central al preocupărilor celor ce lucrează în domeniul științei și tehnicii și în producție. Dar dacă se acordă toată atenția aspectelor tehnologice și economice ale acestei probleme, se iau încă prea puțin în considerare, credem, cerințele pe care le pune dezvoltarea vertiginoasă a automatizării în fața procesului de învățămînt din școala de cultură generală. Or, tineretul din țara noastră manifestă un interes deosebit pentru tehnica bazată pe mecanizare, pentru funcționarea rachetelor etc. Se impune în prezent, cu multă tărie, ca școala să acorde toată atenția problemelor legate de automatizarea proceselor industriale, instruind tineretul în această direcție, înarmîndu-l cu cunoștințe științifice care să creeze premizele favorabile înțelegerii fenomenelor automatizării.

Aceasta s-ar putea realiza, după părerea noastră, dacă s-ar introduce la unele teme din programele școlare de fizică cunoștințe despre principiile automatizării și sisteme automate aplicate în producție.

Predarea acestor cunoștințe cere din partea profesorilor să desprindă elementele esențiale din domeniul automatizării, să le prezinte la un nivel accesibil elevilor, astfel încît aceștia să dispună de bazele necesare înțelegerii unor metode și mijloace de reglare automată a proceselor de producție, strîns legate de aplicațiile practice moderne, să cunoască perspectivele de dezvoltare a acestora.

Este esențial, ca la început, elevii să cunoască și să delimiteze sfera noțiunii de automatizare — adică echiparea unui sistem tehnic cu dispozitive automate în scopul conducerii și executării, fără intervenția omului, a unei operații sau a unui complex de operații. Astfel se vor putea evita confuziile, frecvente încă, între automatizare, automatică, telemecanică și cibernetica tehnică.

Deosebită atenție cere punerea în evidență a părților componente ale unui sistem automat. Aceasta se poate face desigur numai în strînsă legătură cu aplicațiile practice în producție ale diferitelor sisteme automate. Dar multe din sistemele automate realizate practic nu sînt formate din părți distincte din punct de vedere constructiv, traductorul, amplificatorul și regulatorul lor fiind asociate într-un ansamblu comun. De aceea este necesară selectarea cu grijă a dispozitivelor folosite ca exemple în predare, astfel ca elevii să poată trece treptat de la înțelegerea schemei de construcție la recunoașterea unor sisteme din ce în ce mai complexe.

Se naște implicit și nevoia dotării laboratoarelor școlare cu aparatura necesară, și deci a concepției, proiectării și realizării materialului didactic corespunzător.

Școala nu se poate opri, desigur, numai la latura instructivă a predării cunoștințelor legate de automatizare, ci este de datoria profesorilor să aibă permanent în vedere și latura educativă a muncii lor în această direcție. Ei sînt chemați să-i ajute pe tineri să vadă în automatizare un instrument al creării bunei stări materiale și a dezvoltării posibilităților spirituale ale omenirii. Desigur, pentru aceasta nu este suficient să li se arate elevilor că datorită automatizării se șterg deosebirile esențiale între munca fizică și intelectuală, ci este necesar ca ei să fie făcuți să înțeleagă că numai stăpînind într-un grad foarte înalt deprinderile de muncă intelectuală și fizică, se vor putea bucura de avantajele acestora. Totodată, elevii trebuie să înțeleagă clar că, spre deosebire de societatea capitalistă, în care automatizarea duce la șomaj și la pauperizarea oamenilor muncii, în societatea socialistă automatizarea capătă o mare importanță pentru progresul social, că omul acestei societăți, eliberat prin automatizare de munca fizică grea, va putea să-și consacre timpul liber unor ocupații intelectuale, creînd valori care să ducă la depășirea automatizării însăși.

Perspectivele deschise de cuceririle actuale ale științei și tehnicii cer să ne gîndim de pe acum să pregătim tineretul pentru viitor, atunci cînd știința și tehnica, unite prin efortul comun al inițiativei creatoare, vor transforma toate sectoarele activității umane.

Prof. ALEXANDRU CHIRICĂ

Lecţii de agricultură

În primele săptămîni de curs elevii claselor V—VII din şcolile săteşti au făcut cunoştinţă cu noul obiect introdus în planul de învăţămînt al acestor şcoli — „Agricultura" — obiect menit să asigure buna lor pregătire agrozootehnică.

Interesul cu care a fost primit acest obiect nou este demonstrat de buna organizare a lecţiilor şi activităţilor practice, de strădania profesorilor de a preda cît mai bine, de strădania elevilor de a-şi însuşi temeinic cunoştinţele şi deprinderile.

Bunăoară, în lecţiile teoretice şi practice de agricultură ţinute la clasa a V-a a Şcolii de 8 ani din comuna Răcăciuni, regiunea Bacău, lecţii care s-au desfăşurat la gospodăria agricolă colectivă din comună, elevii au cunoscut o serie de maşini şi unelte agricole, ca de exemplu plugul de fier cu mai multe brăzdare tras de tractor, care le-a fost prezentat în comparaţie cu uneltele rudimentare cu care se lucra pămîntul în trecut. Li s-au arătat elevilor şi alte unelte mecanizate, cum sînt, de pildă, combina, coasa mecanică etc., explicîndu-li-se în acelaşi timp şi avantajul pe care-l prezintă ele faţă de uneltele ce erau folosite în gospodăriile individuale.

Pentru ca elevii să înţeleagă necesitatea obţinerii unor recolte cît mai mari, li s-a explicat legătura între industrie şi agricultură, prin exemple pe care le oferă viaţa de fiecare zi, în aşa fel încît ei au tras singuri concluzia că aceste domenii de producţie sînt strîns legate între ele şi se condiţionează reciproc.

La clasa a V-a B de la aceeaşi şcoală cunoştinţele teoretice despre structura solului, despre însuşirile lui şi despre clasificarea solurilor din ţara noastră au fost legate de o serie de demonstraţii practice cum ar fi, de exemplu, demonstrarea capilarităţii solului, demonstrarea existenţei aerului în sol sau recunoaşterea diferitelor tipuri de sol. Apoi elevii singuri au tras concluzii asupra structurii tipului de sol din regiunea lor, asupra gradului de fertilitate a solului în legătură cu compoziţia lui, determinînd solul din regiune ca fiind un sol fertil, cu o structură granulară favorabilă culturii plantelor de cîmp. Cu acest prilej li s-a explicat elevilor şi necesitatea lucrărilor de arat şi grăpat, utilitatea arăturii adînci de toamnă, care contribuie la îmbunătăţirea structurii solului şi în acelaşi timp face posibilă pătrunderea precipitaţiilor în sol etc. Elevii au legat toate aceste cunoştinţe despre sol şi lucrările lui de specificul lucrărilor de toamnă care se efectuează în această perioadă în regiune, subliniind cu această ocazie rolul arăturii adînci şi al însămînţării la timp a plantelor.

La Şcoala de 8 ani din Sascut elevii clasei a VI-a au şi încheiat o săptămînă de practică agricolă continuă în cadrul gospodăriei colective. Aici, ţinîndu-se seama de indicaţiile programei şi de specificul activităţii agricole în această perioadă, s-a organizat practica elevilor în diferite sectoare ale gospodăriei. Elevii au participat la însilozarea cerealelor, la recoltatul strugurilor, la îngropatul viţei ca şi la alte lucrări de viticultură. În sectorul legumicol ei au cunoscut operaţiunile de recoltare a unor legume, de pregătire a răsadniţelor etc. Reîntorşi în clasă ei îşi vor completa cunoştinţele prin lecţii teoretice care vor începe cu predarea noţiunilor referitoare la principalele plante de cultură, pentru ca apoi să treacă la studierea problemelor de horticultură.

Sînt însă şi unele şcoli în care nu s-a acordat toată atenţia predării obiectului „Agricultura". Lecţiile ţinute la acest obiect în clasa a VI-a a şcolii din comuna Pufeşti, raionul Adjud, de pildă, s-au dovedit a nu se încadra în prevederile programei şi ale instrucţiunilor Ministerului Învăţămîntului. Astfel, în loc ca predarea să fi început cu studiul plantelor de cultură pe baza părţii I a noului manual, ea a început cu predarea cunoştinţelor de horticultură, care trebuiesc predate conform instrucţiunilor Ministerului Învăţămîntului în trimestrele II şi III. Cum era şi firesc, capitolul „Legumicultura" predat pînă în prezent nu a putut fi temeinic însuşit de elevi, deoarece ei n-au cunoscut probleme de bază ale acestui capitol, ca de exemplu rolul elementelor minerale în viaţa plantelor, rolul îngrăşămintelor folosite în cultura legumelor, modul de administrare a îngrăşămintelor, felul cum sînt construite răsadniţele, cum se construieşte o platformă de gunoi, procesele chimice care au loc la prepararea îngrăşămintelor naturale etc.

Nerespectînd programa profesoara Ecaterina Ciulei a predat elevilor săi o serie de noţiuni nelegate între ele şi incomplet explicate din punct de vedere ştiinţific.

Pentru ca lecţiile de agricultură să asigure o pregătire agrozootehnică temeinică a elevilor ele trebuiesc ţinute la nivelul ştiinţific cerut de programă. Cunoştinţele de legumicultură bunăoară trebuiau legate strîns de biologia plantelor, de fenomene ale chimiei şi fizicii, cît şi de practica în gospodărie. Nu pot fi predate elevilor lecţii de agricultură fără o pregătire temeinică, improvizîndu-se definiţii sau clasificări, aşa cum a procedat profesoara amintită. Este necesar ca tovarăşa Ciulei să urmeze exemplul colegilor ei care respectă programa şi indicaţiile ministerului şi se pregătesc cu seriozitate pentru fiecare lecţie în parte, înarmîndu-şi elevii cu cunoştinţe şi deprinderi temeinice.

Interesul şi conştiinciozitatea cu care lucrează marea majoritate a profesorilor de agricultură au făcut ca predarea acestui obiect să pornească de la început pe un făgaş bun. Munca lor trebuie să constituie un exemplu şi un stimulent pentru toate cadrele didactice care predau acest obiect.

C. DEMETRESCU

Firesc şi bine

Spuneam nu de mult, tot în gazeta noastră, că la măiestria pedagogică nu se ajunge numai în ani mulţi. Şi tinerii învăţători şi profesori pot dovedi măiestrie cînd muncesc cu rîvnă, cu interes. Cînd se străduiesc. Susţin acum această afirmaţie printr-un exemplu.

Tovarăşa Ştefania Preda, învăţătoare la Şcoala de 8 ani nr. 166 din Bucureşti, anunţase cu cîteva zile înainte pe elevii săi din clasa a IV-a „E" că la ora de lucru manual vor confecţiona un album — un album în care vor păstra vederi cu imagini ale patriei şi care îi va ajuta în însuşirea cunoştinţelor de geografie. Le-a spus şi de ce materiale vor avea nevoie pentru aceasta.

Cînd a intrat la oră, pe bănci erau aşezate frumos sulurile de carton, de foiţă, şnururile, foarfecele. Învăţătoarea s-a asigurat mai întîi că toţi elevii au ce le trebuie, că pe bănci nu se află nimic în plus decît cele necesare pentru confecţionarea albumului, că elevii ştiu ce vor lucra, la ce va folosi obiectul pe care-l vor confecţiona. Aşa cum le-a promis, le-a adus şi două albume pentru ca ei să vadă cum vor fi şi albumele lor. Primul — un album geografic — cu foi mari de carton alb despărţite prin foiţe subţiri, transparente, cu copertă pe care era scris numele şi clasa elevului care l-a lucrat şi pe fiecare foaie veneri din patria noastră; al doilea — un album istoric — cu file mai mici, cu foiţe ca şi cel de geografie, cu ilustrate.

— Ce reprezintă, copii, ilustrata de pe prima pagină?

— Pe Decebal.

— Da. Foarte bine. Dar cine a fost Decebal?

Şi aşa, răsfoind cîteva pagini, tovarăşa Preda a recapitulat cu ei, fără să consume mult timp, fără să-i obosească, fără ca ei să-şi dea seama, tot ceea ce au învăţat la istorie în anul acesta pînă acum.

Clasa a văzut apoi şi un album neterminat, în lucru. Avea pregătite numai paginile duble din carton şi foiţele — adica tocmai ceea ce urma să se lucreze în ora aceea.

Toate pregătirile erau făcute. Putea începe lucrul.

— Copii, vom desface mai întîi coala de carton. Ce formă are coala noastră?

— Coala de carton are formă de dreptunghi.

— O îndoim pe lungime. Care-i lungimea?

După ce le-a arătat cum trebuie suprapuse colţurile şi cum trebuie pliată cît mai corect muchia după ce au executat şi operaţia următoare — plierea hîrtiei astfel îndoite, de data aceasta pe lat, întîi o dată, apoi încă o dată — i-a întrebat din nou, desfăcînd coala, ce forme s-au conturat pe suprafaţa ei. Cele opt dreptunghiuri au fost fără greutate recunoscute.

O nouă recapitulare. De data aceasta a noţiunilor elementare de geometrie pe care elevii le învaţă în clasa a III-a şi pe care trebuie să le recapituleze, desigur, în orele de „specialitate", în clasa a IV-a. În orele de specialitate, dar dacă se iveşte şi altă dată prilejul nu e rău de loc. Abia se fixează mai bine. Dar să ne înţelegem — numai dacă se iveşte prilejul, adică fără nici un fel de forţare.

Copiii au fost disciplinaţi, atenţi, harnici, au lucrat cu îndemînare. Pînă a sunat clopoţelul, foile pentru album erau tăiate, aşezate în teanc una peste alta la marginea băncii. S-a făcut curat la locul de muncă — aşa cum fac şi muncitorii după ce termină lucrul. Cei care au terminat mai repede şi au pregătit mai multe foi au fost evidenţiaţi.

În recreaţie, şcolarii din clasa a IV-a „E" au povestit prietenilor din alte clase, cu amănunte, cît au fost de harnici, cum au ştiut ei să îndoaie coala de carton exact în jumătate, fără nici un colţ în afară, cum au tăiat drept foile şi cîte încă. Au ştiut să spună totul. Un singur lucru nu au ştiut — că au făcut recapitulare şi la istorie şi la geometrie. Asta a ştiut numai învăţătoarea. Ea a ştiut, după cum s-a văzut, chiar mai dinainte, de atunci de cînd s-a pregătit pentru lecţie.

EMA SANDU

Pentru a înţelege literatura nouă, socialistă

Înţelegerea literaturii noi, actuale şi înţelegerea drumului de dezvoltare a literaturii în general — element de seamă în cultura generală — depinde de temeinica însuşire a cunoştinţelor despre realismul socialist, cea mai înaintată metodă de creaţie literară. Dacă este aşa, atunci e clar de ce în şcoală este necesar să se stăruie cu deosebire asupra acestor cunoştinţe.

Realismul socialist se predă în clasa a XI-a, în cadrul capitolului despre literatura romînă în anii puterii populare. Manualul prezintă la început, sintetic, mişcarea literară din perioada cînd se naşte şi se dezvoltă realismul socialist, pentru ca apoi să treacă la prezentarea scriitorilor şi operelor literare mai reprezentative. Astfel, caracterizarea dată sintetic la începutul manualului, deci a anului şcolar, este reluată pe baza unor exemple, explicată, întregită şi adîncită. Cînd termină şcoala, elevii trebuie să cunoască profund toate problemele realismului socialist pentru că învăţătura din şcoală rămîne baza înţelegerii literaturii de care nu se vor despărţi niciodată în viaţă.

Aşadar, la începutul anului se predau, sintetic, trăsăturile generale ale realismului socialist. Dar sinteticul nu admite, şi cu atît mai mult nu presupune, omiteri. Sintetică, dar cuprinzînd tot ceea ce este necesar pentru dezvoltarea capacităţii de înţelegere independentă a operelor literare, a literaturii, trebuie să fie prezentarea realismului socialist. Accentul acesta, subliniere este determinată de modul cum s-au desfăşurat recent cîteva lecţii de literatură la clasele a XI-a.

Din lecţiile ce le-au fost predate în şcoală elevii, aproape fără excepţie, sau, în tot cazul, cu excepţii care nu creează îngrijorări, au înţeles prin ce se caracterizează realismul socialist, rădăcinile acestei metode de creaţie literară, condiţiile istorice ale apariţiei sale, definiţia ei. Discuţiile cu elevii s-au oprit asupra faptului că, spre deosebire de scriitorii realismului critic, care n-au putut oferi soluţii, care au dus critica numai pînă la un punct, scriitorii realismului socialist duc critica societăţii vechi în adîncime şi afirmă încrederea în forţele omului de a făuri o nouă orînduire. S-a arătat că în timp ce eroii pozitivi din literatura realist critică, sînt visători, sau învinşi, sau resemnaţi, ajungînd pînă la urmă la compromisul moral, eroul pozitiv al realismului socialist este omul legat adînc de năzuinţele poporului, ale maselor muncitoare, luptătorul pentru progres, pentru democraţie, omul de acţiune, comunistul. S-a arătat şi de ce realismul critic nu a putut da soluţii pentru înlăturarea nedreptăţilor sociale pe care le descoperea cercetînd realitatea — şi anume pentru că scriitorii nu aveau o concepţie social-politică consecvent ştiinţifică, nu cunoşteau legile obiective ale dezvoltării societăţii, rolul proletariatului. S-a vorbit mult despre observarea realităţii, despre veridicitate, s-a discutat de asemenea, cu accentele necesare, despre faptul că realitatea este prezentată de realismul socialist în dezvoltarea sa, arătîndu-se perspectivele de viitor. Realismul socialist a fost prezentat ca metodă nouă, superioară de creaţie literară, care apare în momentul cînd proletariatul se afirmă, care luminează rolul maselor în făurirea istoriei prin dezvăluirea curajoasă şi consecventă, de pe poziţii partinice, a racilelor burgheziei şi prin înfăţişarea noului, a avîntului construirii socialismului şi comunismului. Elevii au înţeles că realismul socialist a devenit astăzi la noi metoda literară dominantă, că el e dominant în literatura tuturor ţărilor socialiste, că se afirmă cu tot mai multă vigoare şi dincolo de lagărul socialist, că el este folosit de tot mai numeroşi scriitori progresişti din apus care sînt legaţi de mişcarea muncitorească. S-au explicat principiul partinităţii, umanismul socialist ca trăsături esenţiale ale literaturii realist-socialiste. S-a reliefat, în sfîrşit, varietatea de genuri şi stiluri pe care o permite, pe care o presupune metoda realist-socialistă. Merită subliniată încercarea şi reuşita profesorilor de a face legătura între caracterul profund popular al literaturii realist-socialiste şi continua tendinţă spre înnoirea formei, spre îmbogăţirea mijloacelor de expresie care duc la crearea de opere accesibile maselor celor mai largi.

Toate acestea s-au discutat, s-au explicat şi au fost înţelese de către elevi. Trebuie însă ca ei să înţeleagă mai mult decît atît. Nu este suficient să se arate condiţiile istorice, ci şi cauzele apariţiei realismului socialist, nu numai cauzele, ci şi modul cum a apărut. Elevii trebuie să înţeleagă esenţa, miezul politic al realismului socialist, să ştie despre legăturile literaturii realist-socialiste cu mişcarea muncitorească. E adevărat, li s-a explicat elevilor că realismul socialist s-a dezvoltat numai atunci cînd ideologia proletariatului a căpătat o mare pondere pe toate planurile vieţii sociale, dar nu li s-a vorbit despre legătura intimă dintre un fenomen şi altul. Nu-i destul dacă elevul ştie că scriitorii realismului socialist au observat atent realitatea şi au ajuns să dea soluţiile. Ei trebuie să ştie mai mult. Să ştie că ecoul acţiunilor muncitoreşti i-a determinat pe scriitori să se angajeze şi ei pînă la urmă fără rezerve în demascarea burgheziei şi au ajuns astfel să adîncească observarea realităţii pînă la înţelegerea soluţiilor. Este foarte important să se clarifice elevilor aceasta, pentru ca ei să poată înţelege rolul hotărîtor al clasei muncitoare, al ideologiei ei în dezvoltarea literaturii.

În lecţiile pe care le-am audiat s-a subliniat că pînă şi-a deschis drum, realismul socialist a dus o luptă pentru doborîrea mitiurilor sub care se ascundeau adevărurile şi hidoşenia exploatării burgheze, dar totul a apărut ca fiind foarte uşor şi foarte simplu. Trebuie să înţeleagă amploarea luptei pe care realismul socialist în dezvoltarea sa a dus-o împotriva tuturor formelor prin care încerca să se mascheze literatura pusă în slujba claselor exploatatoare.

Elevii trebuie să ştie, de asemenea, că realismul socialist nu cere din partea scriitorilor numai acceptarea ideilor noi, ci şi atitudine militantă, că unii scriitori şi-au însuşit o asemenea atitudine avînd legături directe cu partidul, iar alţii, fără a avea aceste legături directe, s-au pus totuşi în slujba poporului, au mers pe drumul arătat de partid şi că aceasta le-a dat forţă în creaţia lor. Manualul arată în capitolul final, „Concluzii asupra literaturii romîne contemporane", că elevii trebuie să ajungă la sfîrşitul anului, printre altele, la concluzia că primele elemente ale noii metode de creaţie a realismului socialist au apărut sub îndrumarea directă a partidului comunist. Atunci, de ce nu ne referim la aceasta acum, la începutul anului, cînd vorbim de apariţia realismului socialist?

Tendinţa continuă de îmbogăţire a formei a fost pusă în mod just în legătură cu caracterul popular al literaturii realist socialiste. Nu s-a subliniat însă şi faptul că varietatea de forme, de genuri, de stiluri este determinată şi de nevoia de a transmite întreaga bogăţie şi varietate a realităţii în continuă transformare.

Toate aceste aspecte peste care s-a trecut cu vederea, sau s-a trecut prea uşor, au mare însemnătate în înţelegerea specificului procesului literar ca fenomen de suprastructură. Elevii trebuie să înţeleagă cum se petrec aici schimbările, înnoirile, progresul. Numai dacă ajunge la înţelegerea procesului de dezvoltare a literaturii, numai atunci elevul devine capabil să înţeleagă independent o operă literară, să pătrundă adînc sensul ideilor ei.

E. MANAC

Împărţirea judicioasă a materiei

— la economia politică —

Teoria şi practica şcolară ne arată că în pregătirea fiecărei lecţii profesorul trebuie să aibă în vedere sistemul de lecţii din cadrul unei teme proiectat pe fondul întregului obiect de învăţămînt. Cu alte cuvinte, să-şi repartizeze în aşa fel materia încît să acorde ponderea cuvenită fiecărei teme în parte, iar în cadrul fiecărei teme problemelor esenţiale. În mod concret, aceasta se realizează prin planificarea judicioasă a întregii activităţi oglindită în planul calendaristic, în planul tematic şi în planul de lecţie, precum şi în raportul ce se stabileşte în mod necesar între acestea.

Dacă planul calendaristic oferă profesorului posibilitatea de a privi dintr-o perspectivă mai largă activitatea pe un întreg an şcolar, planul tematic, întocmit la începutul fiecărui trimestru, este acela care stabileşte o justă corelaţie între teme, iar în cadrul fiecărei teme un echilibru în tratarea problemelor. Planul tematic trebuie să asigure repartizarea raţională a problemelor în funcţie de însemnătatea lor, de gradul accesibilităţii lor. El reflectă în modul cel mai pregnant sistemul de lecţii, adică grupul de lecţii care exprimă logica interioară a procesului de învăţămînt ca proces de cunoaştere.

Există încă la unii profesori tendinţa ca în planificarea materiei şi în predare să acorde o importanţă exagerată primelor probleme ale fiecărei teme. Aşa se explică de ce ultimele probleme — care adeseori nu sînt şi cele mai lipsite de importanţă — sînt insuficient tratate. Profesorul, pe baza unui studiu temeinic, este dator să cuprindă în planificarea sa problemele-cheie ale fiecărei teme, să subordoneze acestor probleme toate celelalte cunoştinţe, pentru a asigura în acest fel un fir conducător care să orienteze pe elevi spre ceea ce este esenţial pentru tema respectivă.

Am ţinut seama de aceste consideraţiuni în alcătuirea planurilor tematice. De exemplu, pe trimestrul I, problemele de la tema „Obiectul economiei politice", pentru care programa prevede 3 ore, l-am împărţit astfel încît accentul să cadă pe explicarea modului de producţie şi a laturilor lui, avînd în vedere că aici este vorba despre noţiuni fundamentale ale economiei politice, fără de care nu este posibilă înţelegerea nici uneia din temele următoare. Acestei probleme îi rezervăm o lecţie, urmînd ca în ora a doua, care are drept obiect trecerea de la un mod de producţie la altul şi legile economice, să revenim asupra laturilor modului de producţie, pentru aprofundarea cunoştinţelor. Tema la care ne referim impune, de asemenea, scoaterea în evidenţă a caracterului de clasă al economiei politice, precum şi a caracterului ştiinţific militant şi creator al economiei politice marxist-leniniste. Acestei probleme îi rezervăm de asemenea o oră. Avînd în vedere că însuşirea profundă a acesor teme fundamentale nu se poate realiza numai în cadrul unei singure ore, vom reveni asupra lor în mod sistematic pe întregul parcurs al predării economiei politice.

Tema „Producţia de mărfuri. Marfa şi banii" conform programei are la dispoziţie 4 ore. În împărţirea ei pe lecţii pornim de la scopul acestei teme, care ţinteşte să-i facă pe elevi să înţeleagă că producţia de mărfuri stă la temelia producţiei capitaliste. În prima lecţie închinată producţiei de mărfuri, atenţia noastră se va opri asupra dezvăluirii caracterului istoric al producţiei de mărfuri, asupra asemănărilor şi deosebirilor dintre producţia de mărfuri simplă şi producţia capitalistă. Cea de a doua oră va trata problemele-cheie ale temei : marfa şi cei doi factori ai ei, dublul caracter al muncii întruchipată în marfă. Avînd în vedere importanţa teoretică şi practică a acestor categorii economice, precum şi complexitatea lor, vom avea grijă să revenim asupra lor în lecţiile următoare, desigur în noi corelaţii, din alte unghiuri de vedere. Chiar tema următoare, „Capital şi plusvaloare", oferă un asemenea prilej. Noţiunea de valoare de întrebuinţare şi valoare vor constitui punctul de plecare al analizei forţei de muncă ca marfă, iar dublul caracter al muncii va fi din nou analizat, de astă dată din punctul de vedere al valorificării capitalului. Mărimea valorii şi banii, probleme care vor constitui obiectul celei de a treia ore, reprezintă acea parte din temă care va valorifica din plin cunoştinţele însuşite de elevi la lecţiile anterioare. Ultima oră va fi destinată legii valorii şi rolului pe care îl are aceasta în producţia de mărfuri bazată pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producţie. Va fi lecţia de sinteză a temei, care îi va conduce pe elevi spre concluzia că producţia de mărfuri simplă se transformă în anumite condiţii în producţie capitalistă.

„Capital şi plusvaloare" este, desigur, una din cele mai importante probleme ale modului de producţie capitalist. Studiul ei urmăreşte să conducă pe elevi spre înţelegerea cauzelor exploatării, a legii economice fundamentale a capitalismului, să-i convingă de necesitatea luptei revoluţionare a proletariatului, menită să ducă la zmulgerea puterii politice din mîna burgheziei şi la instaurarea dictaturii proletariatului. Programa repartizează acestei teme 4 ore. Desigur, în prima oră ne vom ocupa de modul cum are loc transformarea banilor în capital şi de condiţiile în care forţa de muncă devine marfă. Tot în această oră se va analiza forţa de muncă ca marfă.

Înarmaţi cu aceste cunoştinţe, elevii vor putea înţelege procesul de producere a plusvalorii, problema esenţială a temei, de care ne vom ocupa în ora a doua, în care vom trata şi capitalul ca relaţie socială de producţie, capitalul constant, capitalul variabil şi rata plusvalorii. În ora a treia vom expune cele două căi de sporire a plusvalorii şi, sintetizînd tot ce s-a studiat la această temă, vom încheia vorbind despre legea economică fundamentală a capitalismului. Ora a patra va fi consacrată studiului salariului în capitalism. În concluzia temei vom vorbi despre lupta clasei muncitoare, condusă de partid, împotriva exploatării capitaliste. Referirile la exploatarea din ţara noastră din timpul regimului burghezo-moşieresc şi la cea de astăzi din ţările capitaliste vor ilustra tezele teoretice cuprinse în temă.

Programa de economie politică pentru anul şcolar 1962-1963 cuprinde şi tema „Repartizarea plusvalorii între capitalişti", temă care nu exista în programele anterioare. Scopul studierii ei este de a-i face pe elevi să înţeleagă mai bine că izvorul veniturilor claselor exploatatoare este plusvaloarea, că întregul proletariat este exploatat de toţi capitaliştii şi că de aceea el trebuie să se unească şi să lupte împotriva întregii clase burgheze. Elevii vor înţelege astfel importanţa luptei pe care o desfăşoară partidele comuniste şi muncitoreşti din ţările capitaliste pentru înfăptuirea unităţii clasei muncitoare, în scopul înlăturării orînduirii capitaliste.

Vom împărţi această temă, pentru care sînt repartizate trei ore, în felul următor : a) Profitul şi rata profitului, b) Transformarea profitului în profit mediu şi a valorii mărfii în preţ de producţie ; c) Capitalul comercial, capitalul de împrumut.

Plecînd de la criteriile subliniate vom proceda în mod analog şi cu celelalte teme.

În planul tematic trebuie să se rezerve loc şi lecţiei de recapitulare periodică. În general, o asemenea lecţie se planifică după predarea unei teme sau unei grupe de teme logic închegate, care impun restabilirea sistemului de legături — fragmentate uneori din cauza împărţirii pe lecţii — şi adîncirea acelor probleme care nu au putut fi suficient accentuate.

Ne-am gîndit că o asemenea lecţie este bine să urmeze după predarea materialului privind capitalismul liberei concurenţe. Elevii vor fi studiat pînă atunci legile care guvernează capitalismul premonopolist, avînd posibilitatea să vadă care sînt contradicţiile pe care le generează acest stadiu de dezvoltare a capitalismului şi să înţeleagă care sînt consecinţele lor pe plan economic, social şi politic. Va fi deci momentul ca ei să ajungă la o imagine de ansamblu asupra capitalismului liberei concurenţe, să se convingă că aceste contradicţii nu sînt altceva decît expresia contradicţiei fundamentale a capitalismului, apărută în germene încă în producţia de mărfuri simplă. Va fi de asemenea momentul cînd elevii trebuie pregătiţi să înţeleagă problematica lecţiilor ce urmează. În cadrul cărora vor afla că în dezvoltarea sa ulterioară capitalismul nu numai că nu poate rezolva contradicţia sa fundamentală ci, dimpotrivă, în virtutea legii sale economice fundamentale, are loc o concentrare şi centralizare tot mai intensă a capitalului, o creştere uriaşă a caracterului social al producţiei, care vine în conflict şi mai puternic cu relaţiile capitaliste de producţie şi că acest conflict găseşte rezolvarea numai pe calea revoluţiilor proletare.

În felul acesta fiecare lecţie în parte va contribui, prin specificul său, la realizarea scopului urmărit prin predarea economiei politice în şcoala noastră.

Lector univ. B. GIROIU
Prof. N. GOLDHAMER

CE INTERESANTĂ E CARTEA !

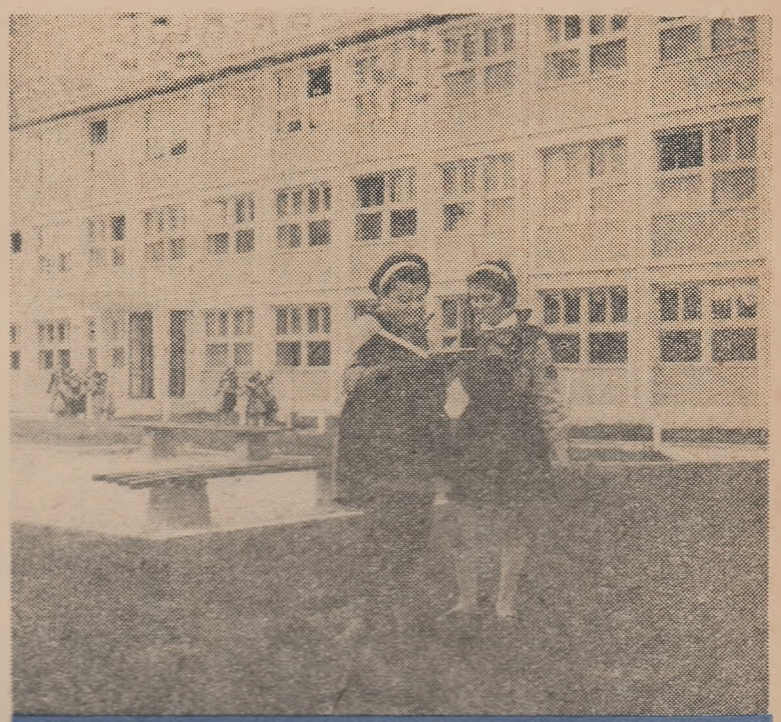

ÎN RECREAŢIE

CÎTEVA CERINŢE ÎN PREDAREA PRIMELOR NOŢIUNI DE ARITMETICA

Lecţiile în care predăm numerele de la 1 la 9 au, fiecare, cîte două părţi. În prima parte ne ocupăm de formarea noţiunii despre numărul respectiv, pentru ca în a doua să ne ocupăm de învăţarea semnului, a cifrei cu care se scrie numărul.

Predarea oricărui număr se bazează pe noţiunea de unitate. Ea se formează în urma intuirii ilustraţiilor din manual şi a exemplelor concrete care reprezintă un singur obiect, o singură parte a unui obiect : un om, o mînă, un deget, o roată, o spiţă. Pentru reprezentările concrete ulterioare, pentru calculele ulterioare reţinem, ca imagine a unităţii, obiectele cele mai simple : beţişorul, bila.

La formarea numerelor de la 2 la 9 insist nu numai ca elevii să înţeleagă conţinutul fiecăruia dintre ele şi să-şi reprezinte valoarea cantitativă a acestui conţinut, ci şi să ajungă la înţelegerea faptului că numărul nou învăţat se formează cu ajutorul celui precedent, căruia i se adaugă o unitate (principiu fundamental al formării numerelor).

Tot acum scot în evidenţă, prin întrebări şi folosind materialul concret că, de exemplu, 5 bile reprezintă mai mult decît 4 bile, că grămada de 5 e mai mare decît cea de 4, încercînd apoi să-i fac pe copii să generalizeze, adică să înţeleagă că 5 e mai mare decît 4, că 4 e mai mic decît 5.

În această perioadă se fac exerciţii de numărare. Unii învăţători obişnuiesc a pune degetul pe fiecare bilă numărată, zicînd : una, două, trei etc. În felul acesta elevii pot ajunge însă la ideea că a doua bilă reprezintă pe doi, a treia bilă pe trei etc. Pentru a evita această este bine să spunem numărul 2, de exemplu, după ce am adus a doua bilă lîngă prima, numărul 3 după ce am adus a treia bilă lîngă primele două pentru a-i face pe copii să înţeleagă că astfel s-au format numerele doi, trei etc. E bine să cuprindem chiar, între două degete (cel mare şi arătătorul), în momentul cînd spunem numărul, cele 2, 3 etc. bile, beţe ş.a.m.d. Vom cere şi elevilor să procedeze aşa cînd arată un număr de bile, beţe etc.

În perioada cînd predăm formarea şi scrierea numerelor de la 1 la 9 e prematur, socotesc, să ne referim şi la alte raporturi între unităţile din cadrul fiecăruia din aceste numere. Acest lucru este mai indicat să se facă atunci cînd predăm compunerea şi descompunerea numerelor şi operaţiile de adunare şi scădere. De aceea, găsesc că nu este locul să analizăm acum imaginile din manual, reprezentînd, de exemplu, 2 bile roşii, 2 albastre şi una galbenă pentru a-i înfăţişa pe 5, în care intervin şi alte elemente (de exemplu culoarea) decît cele care ne interesează pentru predarea respectivelor noţiuni.

În ceea ce priveşte materialul didactic şi intuitiv folosit în această primă etapă, în afara ilustraţiilor din manual, putem folosi cu succes bilele şi beţişoarele. La numărătoare este bine să folosim în această etapă numai bile de aceeaşi culoare şi, dacă e posibil, să rămînă vizibile numai atîtea cîte ne interesează : 2, 3, 4 etc. Nu e nevoie nici acum, nici în etapele următoare să folosim mult material, cum se obişnuieşte uneori : planşe cu păsări, animale, fluturi fructe etc., care împrăştie atenţia prin particularităţile lor şi îndreaptă atenţia copiilor în altă parte, distrăgîndu-i de la procesul matematic pe care-l urmărim. E bine să folosim materialul cel mai simplu — beţe, bile — deoarece atunci atenţia copiilor se concentrează numai asupra conţinutului cantitativ, adică tocmai asupra faptului ce ne interesează. Beţişoarele cele mai potrivite sînt cele de 0.5 cm în diametru şi 10-15 cm lungime. Personal nu cred că e bine să folosim chibriturile, nici boabele de nici un fel, căci şi unele şi altele ne-ar putea aduce greutăţi : chibriturile se pot aprinde, boabele alunecă de pe banca înclinată etc.

În partea a doua a fiecărei lecţii, în care ne ocupăm de predarea scrierii semnului numărului (cifra), este bine să intuim mai întîi cifra respectivă (de tipar şi de mînă), să-i ajutăm pe elevi să observe părţile ei. Este indicat să scriem pe tablă o cifră mai mare, pe care copiii s-o reproducă pe caietele lor, mai întîi pe două pătrăţele, pentru a-şi da mai bine seama de proporţia părţilor ei, apoi pe un singur pătrăţel.

Deosebită atenţie trebuie acordată însuşirii corecte a formei cifrelor, în special la cifrele 2, 3, 5, 7, care se deprind mai greu şi care dau cele mai multe cazuri de scriere incorectă.

Tema pentru acasă nu va avea un volum prea mare, ştiind că cei mici îşi încordează muşchii degetelor la scris, că mîna le obosesţe şi că, fără voia lor, dacă au de scris mai mult vor scrie mai puţin corect. Totodată trebuie să îndrumăm astfel pe părinţi încît ei să nu rupă foile scrise mai puţin corect de către copii, punîndu-i să scrie încă o dată şi încă o dată, deoarece aceasta îi obosesţe peste măsură, lucru cu totul în detrimentul scrierii.

NICOLAE ALVETI

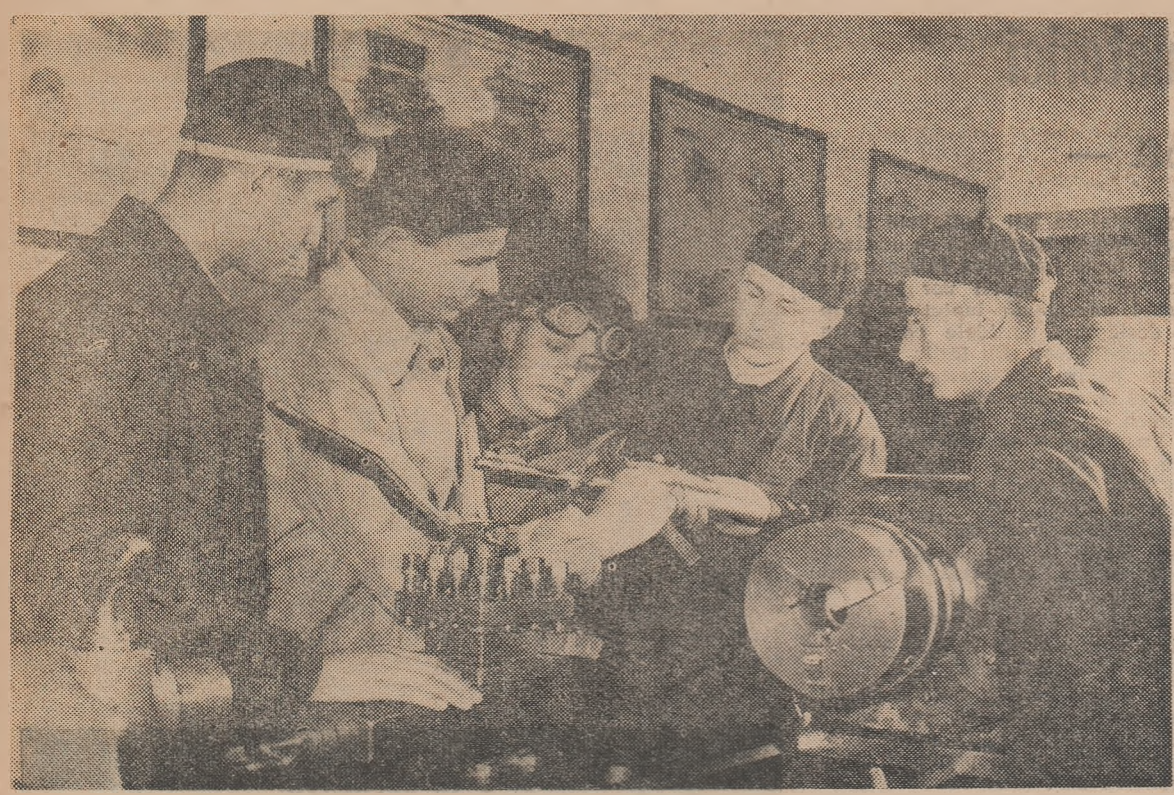

Ascultînd cu atenţie şi interes explicaţiile maistrului

Din experienţa muncii centrului şcolar agricol din Geoagiu

Un element important în pregătirea cadrelor pentru agricultură

Noua organizare a învăţămîntului profesional şi tehnic agricol înlesneşte mult ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului pregătirii celor care îşi vor începe curînd munca în gospodăriile agricole de stat şi în gospodăriile colective. Nouă, celor care lucrăm în şcolile agricole, ne revine sarcina să folosim cît mai bine condiţiile superioare de care dispunem în prezent, să le valorificăm cît mai deplin la lecţiile teoretice, la lucrările din laborator, la practica pe ogoare. Căutînd să muncească în acest mod, cadrele didactice de la centrul nostru şcolar s-au străduit ca în anul acesta să ducă mai departe cele realizate în anii trecuţi.

O mare atenţie se acordă pe această linie organizării sistematice a colecţiilor de material didactic. Acestea sînt împărţite în 4 grupe distincte: grupa materialului viu, grupa materialului conservat în stare naturală, grupa materialului preparat prin conservare şi grupa mulajelor şi planşelor.

Grupa materialului viu este reprezentată pentru sectorul vegetal prin plante întregi sau organe ale plantelor, iar pentru sectorul animal prin speciile existente în cadrul staţiunii experimentale horticole Geoagiu, pe lîngă care funcţionează şcoala. Pentru selecţionarea unui material bogat din sectorul vegetal, şcoala noastră a organizat pe o suprafaţă de 486 m.p. un cîmp fitotehnic, care cuprinde un număr de 162 specii şi soiuri de plante agricole. Plantele sînt grupate pe familii, iar familiile în ordinea prezentării lor în manualele de fitotehnie. Fac excepţie doar cîteva specii cu talie înaltă, cum sînt porumbul, floarea-soarelui, ricinul, plasate într-unul din capetele terenului pentru a nu împiedica vizibilitatea asupra întregului cîmp. Şcoala a organizat şi un cîmp legumicol, cuprinzînd 74 de specii şi soiuri de legume cultivate pe parcele de 2-4 m.p., în raport cu cerinţele speciei respective, un cîmp viticol, care cuprinde 42 de soiuri de viţă altoită şi 30 de soiuri de viţă portaltoi, precum şi un cîmp floricol, dispunînd în prezent de 72 de specii de flori, cultivate pe parcele de 2-4 m.p. În organizarea acestor cîmpuri s-au păstrat distanţele normale de semănat şi plantat, pentru ca lucrările curente de îngrijire să poată fi astfel executate de către elevi încît ei să cunoască particularităţile fiecărei specii şi ale fiecărui soi şi să-şi însuşească cunoştinţele şi deprinderile privind lucrările de îngrijire cerute de acestea. Toate cîmpurile sînt dotate cu etichete confecţionate din tablă zincată vopsită în alb, de dimensiunile 10/15 cm. pe care s-a scris denumirea populară şi ştiinţifică a speciei sau soiului.

Grupa materialului conservat în stare naturală cuprinde colecţii de seminţe, de fructe şi de legume care au o durată de conservare mai redusă, ierbare, insectare, formaţii naturale fructifere şi vegetative, colecţii de îngrăşăminte, colecţii de insecto-fungicide, colecţii mineralogice. Colecţiile de seminţe sînt păstrate în borcane cilindrice cu picior avînd o capacitate de 200 cm^3 sau pe stative de lemn. Ele cuprind aproximativ 400 de specii şi soiuri de culturi de cîmp, culturi legumicole şi floricole. Colecţiile de fructe, legume şi struguri sînt păstrate în stare naturală pe stative sau etajere, în laborator sau într-o pivniţă. Ele servesc atît la recunoaştere cît şi pentru degustări şi cuprind 40-50 de soiuri de fructe, 15-20 de soiuri de legume, 30-40 de soiuri de struguri. Fiecare profesor procură materialul necesar colecţiilor din cîmpurile didactice sau din cîmpurile de producţie ale staţiunii experimentale. Ierbarele, insectarele şi formaţiile naturale fructifere şi vegetative sînt confecţionate de către elevi în cadrul disciplinelor respective. Pentru acest an şcolar dispunem de ierbare botanice, legumicole, pomologice, floricole, dendrologice, fitopatologice şi ampelografice.

O altă grupă însemnată de material didactic, aceea a materialului preparat prin conservare, cuprinde diferite organe ale plantelor — fructe şi legume conservate în soluţii de formalină (metodă care dă rezultate foarte bune, păstrînd coloritul natural al strugurilor, prunelor, piersicelor, caiselor, roşiilor, ardeilor, vinetelor şi cartofilor). Pentru acest an şcolar dispunem de 200 de asemenea preparate în borcane cu capacitate de 2 litri. Dispunem de asemenea de 300 de mulaje de fructe, legume, seminţe, flori, insecte, ca şi de secţiuni anatomice prin diferite organe ale plantelor, procurate de la atelierele de material didactic ale Consiliului Superior al Agriculturii, precum şi de 250 de planşe confecţionate de către elevi.

Metodele de folosire a materialului didactic în timpul orelor de curs şi în timpul lucrărilor practice de laborator au fost discutate pe larg la prima şedinţă a consiliului pedagogic al şcolii din acest an. Discuţiile s-au referit îndeosebi la ordinea şi modul de prezentare a materialului didactic. S-a stabilit ca atunci cînd la o lecţie folosim material didactic din mai multe grupe să înfăţişăm în primul rînd materialul viu şi abia la sfîrşit planşele şi mulajele.

Dezvoltînd mai departe experienţa pozitivă în ceea ce priveşte dotarea şcolii cu material didactic — în special pe linia confecţionării sau procurării acestui material de către profesori, cu ajutorul elevilor — utilizînd cît mai larg şi în mod cît mai raţional acest material la lecţii, vom contribui, neîndoielnic, la temeinica pregătire de specialitate a viitorilor tehnicieni din agricultură.

Prof. GHEORGHE LEFTER
Centrul şcolar agricol
din Geoagiu, regiunea
Hunedoara

La lecţiile de instruire practică — numai procedee tehnologice înaintate

Specificul şcolilor din sistemul învăţămîntului profesional şi tehnic impune cu necesitate ca în cadrul procesului instructiv-educativ să se accentueze mai mult elementele noi, utile din punct de vedere practic.

Un rol deosebit în realizarea acestei importante cerinţe îl au lecţiile de instruire practică, desfăşurate în atelierul-şcoală şi în atelierul de producţie. Reuşita lor depinde de măsura în care maiştrii-instructori dispun de o pregătire multilaterală, corespunzătoare tehnologiei moderne, în vederea familiarizării ucenicilor şi elevilor cu cele mai moderne procese tehnologice.

La începutul fiecărui an şcolar, deci chiar din primele lecţii de instruire practică ţinute în atelierul-şcoală sau în atelierul de producţie, maiştrilor-instructori le revine sarcina să exemplifice, prin demonstraţiile pe care le fac în faţa ucenicilor sau a elevilor, cele mai înaintate procese de muncă accesibile înţelegerii lor. Evident că pentru aceasta maiştrii-instructori trebuie să stăpînească pe deplin tehnica utilizării ştiinţifice a întregului utilaj — începînd cu cele mai simple unelte şi sfîrşind cu cele mai complexe şi moderne maşini-unelte existente în atelier sau în întreprinderea unde se desfăşoară practica de producţie. Explicarea mişcărilor complexe ale maşinilor trebuie efectuată numai pe baza legilor din fizică, mecanică etc., scoţîndu-se în evidenţă randamentul, în funcţie de productivitatea mărită a maşinilor.

Adesea, în cadrul lecţiilor de instruire practică apar probleme care necesită discuţii cu privire la unele principii ce stau la baza transmiterii mişcărilor, compunerii forţelor etc ; apare deci necesitatea ca maiştrii-instructori să cuprindă în activitatea lor, în mod planificat, ore speciale pentru a organiza în întreprinderi demonstraţii asupra unei game cît mai largi de maşini a căror funcţionare se bazează pe aceleaşi principii sau legi din fizică. Subiectele planificate pentru aceste lecţii — eşalonate în funcţie de posibilităţile de înţelegere ale ucenicilor şi de condiţiile tehnice de care dispun atelierele şi întreprinderile — trebuie să aducă de fiecare dată un element nou privitor la procedeele înaintate de muncă.

Este bine ca procedeele tehnologice care urmează a fi prezentate ucenicilor şi elevilor să fie alese, la începutul fiecărui trimestru, de către un colectiv format din profesori de mecanică tehnică, tehnologia meseriei, desen tehnic etc. şi din specialişti care lucrează în producţie, pe baza programei şcolare şi a studiului amănunţit al noilor procese tehnologice din întreprinderile corespunzătoare, ca specific, meseriilor în care sînt şcolarizaţi ucenicii şi elevii. Incluzînd aceste procedee într-un plan tematic judicios eşalonat în timp, maiştrii-instructori vor avea posibilitatea să-şi organizeze în mod raţional munca.

Colaborînd permanent cu profesorii şi cu inginerii din producţie care predau în şcoală, maiştrii-instructori vor putea realiza încă din prima fază de instruire lucrări complexe — în special machete ale unor maşini şi instalaţii în stare de funcţiune — punînd capăt definitiv procedeului defectuos de a executa de la an la an aceleaşi piese (compase, chei fixe, cadre de ferăstraie metalice etc.). Aceasta va contribui, desigur, la ridicarea calificării profesionale a viitorilor muncitori.

Ing. CONSTANTIN B. MOCANU
Iaşi

Şcoala constructorilor

O dată cu noul an şcolar, viitorii constructori din Cluj şi-au reînceput activitatea într-o clădire nouă. Localul, construit chiar de ei în timpul practicii, după concepţii arhitectonice moderne, cuprinde 24 de săli de clasă, un laborator de fizică şi instalaţii electrice, o bibliotecă, etc.

Folosind minunatele condiţii pe care le au la dispoziţie, cadrele didactice ale şcolii se străduiesc să obţină rezultate superioare în desfăşurarea studiului teoretic şi în îndrumarea activităţii practice a elevilor.

Toţi stăpînesc bine meseria

In Piaţa Abatorului din Cluj se înalţă zeci de blocuri. Aici am făcut cunoştinţă cu o grupă de elevi mozaicari din anul II „B", care lucrau sub conducerea maistrului-instructor Alexandru Condor la turnarea şapei sub pardoseala de mozaic. Unii transportau betonul, alţii îl aşezau, îl nivelau. Printre ei un băiat mai înalt, în mînă cu o riglă şi o bulă de nivel, determina panta de scurgere.

L-am întrebat pe maistru dacă poate încredinţa elevului o asemenea operaţie, deosebit de pretenţioasă.

— Cui? Lui Alexandru Ceteraş? — ne-a răspuns maistrul, puţin mirat. As putea încredinţa această operaţie nu numai lui, fruntaşul clasei, ci şi multor alţi elevi.

Privirea maistrului este însă, fără să pară, continuu aţintită asupra elevilor.

— Atenţie Bende, fixează centimetrul puţin mai jos...

— Acolo mai aşezaţi o lopată de beton, fiţi atenţi la nivelare.

Pe semne că maistrul continuă să se gîndească la întrebarea ce i-am pus-o, căci se întoarce iar spre noi. — La început — ne spune el — unii elevi prind meseria mai uşor, sînt mai îndemînatici, alţii o prind mai greu. Cu cei care au greutăţi trebuie să munceşti mai mult, să-i urmăreşti mai îndeaproape, dar pînă la urmă, toţi stăpînesc bine meseria.

În adevăr, toţi ucenicii maistrului Condor execută lucrări de calitate. Aceasta se datoreşte în mare măsură felului cum maistrul-instructor a ştiut să le insufle dragostea pentru meserie. Le-a explicat toate tainele şi frumuseţile ei, i-a făcut să înţeleagă că mozaicarul şi faianţarul execută uneori adevărate lucrări de artă şi, deci, trebuie să aibă simţ artistic, să ştie să îmbine culorile, să aplice practic cunoştinţele de desen geometric şi ornamental.

Mîndria de a fi constructor

Pe elevii zidari din clasele a II-a „E" şi a II-a „G" i-am găsit pe şantierul de construcţii nr. 1 „N. Grigorescu", cel mai mare şantier de construcţii din Cluj.

Atenţia ne-a fost atrasă de la început de unul dintre elevii care lucrau sus, pe schelă. Cărămizile treceau prin mîna lui una după alta, ca pe o bandă rulantă, aşezîndu-se pe zidul clădirii care se înălţa văzînd cu ochii. Elevul avea mişcări repezi, precise, elegante chiar. Îl cheamă Tudor Lupşan

La prima noastră întrebare a răspuns că îi place foarte mult meseria de zidar, pe care a îndrăgit-o mai ales văzînd linia modernă şi armonioasă a noilor blocuri. S-a gîndit că ani şi ani de zile, toată viaţa, cînd se va plimba pe străzile oraşului său, se va putea mîndri că a participat la realizarea frumuseţilor lui.

— Ştiţi cum va arăta, peste 2—3 ani, cartierul Donat? — ne întrebă plin de însufleţire elevul. Vor fi aici bulevarde largi, scuaruri cu flori, blocuri zvelte şi viu colorate. Gîndiţi-vă cît va fi de frumos! Şi toate acestea le vom face noi, constructorii!

*

Despărţindu-te de aceşti viitori constructori nu poţi să nu te gîndeşti la cadrele didactice care le-au dezvoltat în egală măsură cunoştinţele, deprinderile profesionale şi dragostea de frumos. Este o condiţie de bază pentru ca munca să devină tot mai mult un izvor de bucurii, de desfătare.

Prof. GH. DIVRICEAN

Să consemnăm acest rezultat

Primul prilej să vorbească despre ceea ce au făcut în vacanță a fost întîlnirea cu dirigintele lor la clasă. Dar s-au mai găsit prilejuri și după aceea și se vor mai găsi, desigur. Ce plimbări și excursii au făcut, cît de variată și plăcută le-a fost odihna, ce au citit...

Printre intîmplările din vacanță multe sînt legate de muncă. Am vizitat întreprinderi, am văzut elanul cu care se muncește acolo, am văzut mijloacele moderne prin care tehnica ușurează munca omului, am văzut activitatea pe ogoarele colectivelor, am văzut cum se împodobește prin muncă țara noastră, cum prin muncă se înfrumusețează viața — au spus și au repetat, fiecare cu cuvintele lui, elevii din toate școlile patriei.

Au văzut, au știut să vadă munca. Acesta este un îmbucurător rezultat al educației pe care le-o dăm.

Dar, au știut doar să o vadă? Nu. Le-a fost drag și să se înfrățească cu ea. A reieșit din tot ceea ce au povestit. Și însemnat este cum au povestit. Educatorii au fost atenți și la aceasta.

Acum e și mai bogată colectiva noastră — a spus Virginia Berevoescu din clasa a IX-a „C" a Școlii medii nr. 1 din Rm. Vîlcea. În ultimul timp a crescut mult numărul vacilor de lapte. Sigur că a fost nevoie și de grajduri mai multe, pentru a le adăposti. Am făcut și eu cinci zile de muncă patriotică la aceste lucrări. Am vrut să fiu de folos. A adăugat apoi că la colectiva lor se vor face și însilozări mai multe în anul acesta. Cum se afla în vacanță cînd s-au săpat noile gropi pentru siloz, a lucrat și la acestea patru zile.

Mira Bădescu a vorbit cu bucurie despre lucrările de refacere a drumurilor din satul său. Ea a povestit cum, împreună cu alți școlari care se aflau în vacanță acasă, la părinți, a participat la lucrările de refacere a drumurilor.

Numeroși elevi au vorbit în ora aceea despre felul cum și-au înfrățit ei munca lor cu a celorlalți oameni din sat, arătînd însă înainte de toate — și acest lucru merită să fie reținut — de ce era nevoie de munca lor. Din spusele elevilor se vedea că ei au găsit în muncă izvor de adevărate și mari bucurii. Au ținut să sublinieze nu numai utilitatea muncii lor, dar și mîndria că gospodăria agricolă se îmbogățește, că satul sau orașul se înfrumusețează și prin contribuția lor.

Elevii noștri au participat la muncă pentru că au înțeles frumusețea ei. A fost un îndemn lăuntric spre ea. Convingerea proprie că trebuie. O chemare interioară la care n-au putut să nu răspundă. Este o treaptă importantă în formarea conștiinței, în educația comunistă a școlarilor noștri. Ne bucurăm să consemnăm acest rezultat.

E. M.

Cînd priceperea și entuziasmul își dau mîna

Se discuta despre metodele care ar trebui folosite, despre acțiunile care ar trebui organizate pentru ca munca în clasa a IX-a „C" să meargă bine de la începutul anului, pentru ca în clasă să se formeze din primele săptămîni un colectiv omogen, harnic. Fiecare, și diriginta și membrii grupei U.T.M. veniseră, cum era și firesc la început de an școlar, cu idei, cu propuneri, cu sugestii noi. Acum se sfătuiau, confruntau propunerile, le alegeau pe cele mai bune, mai interesante, mai eficiente. Sfatul, părerile dirigintei erau așteptate și ascultate de utemiști cu mult interes.

In clasa a IX-a „C" de la Școala medie nr. 34 din Capitală sînt cîțiva elevi care în anul trecut nu au fost prea buni la învățătură. De aceea, problema care se punea în primul rînd era încadrarea acestor elevi în colectivul clasei, antrenarea lor la o muncă susținută, perseverentă alături de întregul colectiv.

— Ne-am gîndit să dăm acești elevi în grija cîte unui elev fruntaș din clasă, cu care să învețe și să stea și în bancă — propuse organizatorul grupei U.T.M.

— Să organizăm, ca și anul trecut, grupe de ajutor reciproc la învățătură — a adăugat un alt membru al grupei U.T.M.

Diriginta i-a ascultat pe fiecare, s-a gîndit un timp, apoi și-a spus părerea. Anul trecut, le-a arătat ea, grupele acestea nu au dat rezultatele cele mai bune, pentru că nu au fost judicios alcătuite, nu s-a controlat îndeaproape activitatea lor, n-au fost suficient îndrumate.

— Trebuie să facem din aceste grupe niște colective puternice, care să trăiască cu adevărat, nu să fie doar înscrise formal pe hîrtie. Să luăm cataloagele și să vedem cum le putem alcătui, apoi să cerem și părerea elevilor — a încheiat diriginta.

Discuția despre grupele de ajutor la învățătură, sfatul, părerea dirigintei au folosit grupei U.T.M. pentru organizarea viitoarei sale activități pe această linie. Cu siguranță grupele de ajutor la învățătură vor da în anul acesta rezultate bune. Ele sînt rodul colaborării dintre dirigintă — un pedagog priceput, cu experiență — și al organizației U.T.M. a clasei.

La întîlnirea aceasta s-au mai discutat și alte probleme care privesc colectivul clasei. Bunăoară, pentru viitoarea oră de dirigenție s-a propus să se organizeze o discuție despre învățămintele ce le-au tras elevii clasei a IX-a după un an de studiu. Pentru reușita acestei ore diriginta a discutat acum cu membrii grupei U.T.M. și le-a cerut sprijinul. Utemiștii vor populariza în clasă scopul acestei ore. Se va vorbi despre metodele pe care le folosesc în organizarea studiului elevii fruntași, despre cauzele care au dus la corigențe, la rămînerea în urmă a unor elevi. La această oră grupa U.T.M. va veni cu experiența sa în ceea ce privește sprijinirea învățăturii, cu propuneri noi. Firește, o astfel de discuție este deosebit de folositoare acum la început de an atît pentru viitoarea muncă a dirigintei cît și pentru activitatea organizației U.T.M., cu atît mai mult cu cît ea se bazează pe o strînsă colaborare. La întîlnirea dintre dirigintă și membrii grupei U.T.M. s-au discutat în amănunt și alte acțiuni din planul de muncă menite să ducă la închegarea colectivului clasei.

In curînd, diriginta clasei, în colaborare cu grupa U.T.M. va organiza o vizită la Muzeul de Artă a R.P.R., după care va urma o discuție despre înaintașii picturii romînești; apoi vor viziona în colectiv un spectacol. Sarcinile sînt bine stabilite de pe acum astfel că fiecare elev știe unde vor merge, cînd, care este scopul acestor acțiuni.

Colaborarea dintre dirigintă și grupa U.T.M. se manifestă și atunci cînd este vorba de activitățile organizației U.T.M. Și atunci, sfatul, ajutorul dirigintei este primit cu bucurie de utemiști.

Bunăoară, spre sfîrșitul acestei luni utemiștii clasei vor organiza o adunare generală U.T.M. deschisă cu tema „Cinstea de a fi utemist" (în clasa a IX-a vor fi primiți anul acesta în rîndurile organizației U.T.M. cei mai buni elevi, și o asemenea adunare este binevenită). De pe acum utemiștii au început să se consulte cu diriginta în alegerea bibliografiei, să-i ceară părerea asupra felului cum să întocmească referatul, asupra elevilor care vor fi făcuți utemiști. Tovarășa Maria Patrolea își găsește întotdeauna timp și bucuroasă le dă îndrumările necesare.

Discuții între dirigintă și grupa U.T.M. a clasei, ca aceasta la care am asistat, s-au purtat de nenumărate ori. De anul trecut, de cînd este diriginta clasei, tovarășa Patrolea și-a desfășurat munca în strînsă colaborare cu organizația U.T.M., a antrenat în activitatea sa toți utemiștii clasei, punînd mare preț pe contribuția lor, pe entuziasmul, pe fantezia lor tinerească. De fapt, se poate spune că cheia succeselor obținute de clasa a IX-a „C" anul trecut constă tocmai în această strînsă colaborare, într-o muncă bine organizată, în buna coordonare a acțiunilor dirigintei și organizației U.T.M.

Un singur exemplu de modul cum a colaborat diriginta clasei cu grupa U.T.M. în anul trecut în organizarea unei acțiuni poate fi edificator. Fiecare elev își aduce aminte cu plăcere de ora de dirigenție cu tema „Ce dă forță morală omului nou". Își aduc aminte tocmai pentru că a fost o discuție interesantă, vie, la care fiecare s-a simțit dator să ia cuvîntul. Cum a fost ea organizată? Pornind de la exemple concrete din clasă, elevii trebuiau să vorbească despre calitățile morale ale omului de tip nou cum sînt voința, spiritul tovărășesc, modestia, hotărîrea etc. Singură ar fi fost greu să organizeze bine această oră. De aceea, a antrenat în organizarea ei activul U.T.M. al clasei. A discutat cu membrii grupei U.T.M. fiecare punct, le-a indicat și cărți de literatură din care pot culege exemple, i-a îndrumat asupra modului cum trebuie să se desfășoare discuțiile. Sarcina utemiștilor a fost să popularizeze în rîndurile elevilor tema, să dea elevilor îndrumările primite la rîndul lor de la dirigintă. Astfel împărțite sarcinile pregătirea adunării a fost făcută în timpul stabilit, ea s-a desfășurat așa cum și-a propus diriginta. Asemenea exemple de modul cum au fost organizate o seamă de acțiuni în clasa a IX-a „C" mai sînt multe.

Datorită colaborării strînse care a existat în permanență între diriginta clasei și organizația U.T.M. s-a evitat supraîncărcarea elevilor, prin faptul că fiecare a avut de îndeplinit cîte o sarcină, s-a evitat repetarea unor acțiuni, fie de către dirigintă, fie de către organizația U.T.M. și, ceea ce este mai important, acțiunile organizate în comun și-au atins scopul, au contribuit la educarea elevilor.

Experiența dobîndită anul trecut pe linia colaborării cu organizația U.T.M. îi folosește mult anul acesta dirigintei. Ea o ajută să-și organizeze bine munca cu clasa, cu colectivul, să pornească pe drumul bun din primele săptămîni ale anului școlar.

MONICA VERDES

Elevi din clasa I-a a Școlii Filimon Sîrbu din Capitală

Alegeri pionierești

În fiecare an, desfășurarea alegerilor în organizațiile de pionieri constituie un moment de mare însemnătate pentru întărirea muncii educative în rîndurile copiilor. Propunînd și alegînd președinți de grupă, de detașament și de unitate, analizînd întreaga activitate depusă de ei, pionierii își îmbogățesc experiența, devin mai pricepuți și mai activi.

Pentru ca acțiunile organizate în întîmpinarea alegerilor să se desfășoare cît mai bine, la Școala de 8 ani din Lipova au fost luate o serie de măsuri pregătitoare, la care cadrele didactice au adus o importantă contribuție.

Astfel, instructoarea superioară de pionieri a organizat o ședință cu instructorii de detașament, la care au participat și profesorii diriginți. Cu acest prilej au fost discutate sarcinile pionierilor în perioada de întîmpinare a alegerilor și s-au luat măsuri pentru a se evita supraîncărcarea lor.

În cinstea alegerilor, cu sprijinul cadrelor didactice, pionierii au organizat o frumoasă expoziție intitulată „Cu mîini îndemînatice", unde sînt prezentate obiecte confecționate de ei, caiete de teme pentru acasă, aspecte din viața organizației de pionieri etc. De asemenea, în școală a fost instalat un panou de onoare unde sînt expuse chipurile pionierilor fruntași la învățătură și disciplină.

Toată activitatea desfășurată de pionieri și școlari în întîmpinarea alegerilor contribuie la mobilizarea lor, îi stimulează în vederea obținerii unor noi succese la învățătură și disciplină.

FR. WILD
Lipova

Cu sprijinul comitetelor de părinți

In aceste săptămîni de început al cursurilor școlare, în mai toate orașele și satele țării au loc ședințe ale comitetelor de părinți la care se discută măsurile ce trebuie luate pentru dezvoltarea activității acestora în noul an de învățămînt, pentru sprijinirea cît mai largă a colectivelor pedagogice în rezolvarea sarcinilor lor instructiv-educative și gospodărești.

Anul școlar trecut a îmbogățit mult experiența comitetelor de părinți, a sporit ajutorul acordat de acestea școlii. Bunăoară, comitetul de părinți de pe lîngă Școala de 8 ani nr. 5 din Caracal a dat o atenție deosebită problemelor legate de învățătura și disciplina elevilor. Astfel, membrii comitetului au mobilizat părinții să participe la lectoratul pedagogic, au difuzat cărți legate de educația copilului în familie, au făcut expuneri și recenzii asupra acestor cărți. Cu spirit gospodăresc, folosind resursele locale, comitetul de părinți a contribuit la [illegible] materiale a

zitive în buna desfășurare a procesului instructiv-educativ. De pildă, a contribuit la dotarea sălii de lucru manual, a împodobit sălile de clasă etc. De asemenea, comitetul de părinți a desfășurat o muncă permanentă privind curățenia și respectarea regulilor de igienă.

O contribuție importantă a adus comitetul de părinți de la Școala din Oncești, regiunea Hunedoara, la influențarea părinților în ceea ce privește educarea copiilor lor. Ajutînd cadrelor didactice să stabilească cauzele rămînerii în urmă la învățătură a unor elevi, comitetul a constatat că unii părinți nu-și supraveghează copiii și uneori chiar îi împiedică să frecventeze regulat școala, reținîndu-i la treburi. Membrii comitetului, mobilizați de cadrele didactice, au purtat convorbiri cu acești părinți, arătîndu-le însemnătatea frecvenței regulate, a unui regim judicios al copiilor în familie.

Comitetul de părinți de la Școala de 8 ani din Telega a

crările de renovare a școlii ce s-au efectuat în vara acestui an, la repararea mobilierului etc.

In școlile noastre au loc adesea ședințe cu părinții. Acolo unde sînt bine organizate, aceste ședințe contribuie mult la întărirea muncii educative în familie. Așa stau lucrurile, de exemplu, la Școala medie din Bicaz, unde, bine îndrumați de cadrele didactice, părinții își împărtășesc reciproc experiența, propun soluții interesante pentru rezolvarea unor probleme educative

Lectoratele cu părinții — formă folosită tot mai mult de școlile noastre — și-au dovedit din plin eficacitatea. Iată, de pildă, cîteva probleme puse în dezbatere de către lectoratul de la Școala medie „Ștefan Plavăț" din Orșova: „Regimul de viață al elevului în familie", „Necesitatea, formele și importanța colaborării școlii cu familia", „Ce este preadolescența, cum se manifestă ea", „Rolul părinților în educarea adolescentelor", „Rolul părinților și al profesorilor în preve-

„Rolul părinților în cultivarea vorbirii corecte a copiilor". După cum se vede, acest lectorat și-a axat activitatea pe lămurirea unor probleme deosebit de importante pentru educația copiilor. Lecțiile ținute pe aceste teme nu s-au ocupat numai de tratarea teoretică a problemelor abordate, ci au înfățișat și fapte concrete culese din viața de fiecare zi sau în urma unor anchete organizate în rîndurile elevilor și ale părinților. S-a urmărit ca expunerile ținute în cadrul lectoratului să fie accesibile, atractive.

Interesantă este și experiența Școlii medii nr. 1 din Caracal în acest domeniu. Aici lectoratul a antrenat în prezentarea unor probleme și pe unii părinți, care au vorbit despre felul cum au folosit sprijinul profesorilor în educația copiilor lor.

Folosind în noul an școlar experiența pozitivă dobîndită în activitatea lor cu părinții, școlile vor putea primi un sprijin și mai larg, și mai însemnat din partea comitetelor de părinți.

De peste hotare

Codul moral al constructorilor comunismului - baza educației morale a tinerei generații

În noul program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice a fost formulat pentru prima oară codul moral al constructorului comunismului, au fost dezvăluite cerințele etice ale societății sovietice și s-au indicat principalele trăsături morale ale omului nou. Codul moral al constructorului comunismului este apreciat pe bună dreptate ca baza teoretică a educației morale a poporului sovietic și în primul rînd a tinerei generații.

Înaltele principii ale moralei societății sovietice sînt însușite și transformate în convingeri personale în primul rînd în procesul muncii.

Organizînd variata activitate a elevilor, școala sovietică dă preferință formelor ei colective. După cum se știe, teoriile burgheze cu privire la educație pornesc de la ideea potrivit căreia copilul ar fi o entitate de sine stătătoare, izolată de restul lumii. Pedagogia sovietică pornește de la învățătura marxist-leninistă cu privire la raporturile reciproce între individ și colectiv. Un colectiv unit, bine închegat nu numai că nu stinghereşte și nu limitează dezvoltarea individului ci, dimpotrivă, deschide perspective largi pentru înflorirea multilaterală a aptitudinilor și talentelor lui. Lucrînd în colectiv școlarii se simt pătrunși de marile interese obștești, își consacră forțele și capacitățile cauzei comune și, ca urmare, se îmbogățesc din punct de vedere spiritual, capătă înalte calități morale.

În condițiile actuale este deosebit de important să se lărgească sfera de influență a factorului moral în viața școlii. Rolul opiniei publice în colectivul școlar trebuie să crească, iar rolul măsurilor administrative să scadă. Trebuie să fie lichidată în mod hotărît atitudinea autoritară în educație, să se renunțe la administrarea, supravegherea și tutelarea excesivă a elevilor și să se analizeze problema transmiterii către organizațiile de elevi a funcțiunilor legate de respectarea disciplinei și a ordinii în școală.

Conducerea pedagogică a colectivului de elevi de către diriginte trebuie realizată cu deosebit tact. Un diriginte de clasă nu este un comandant care dă ordine și dispoziții, ci este organizatorul vieții în comun a elevilor, dascălul și sfătuitorul lor mai vîrstnic. Și tot el este cel chemat să ajute elevilor din clasele superioare să se încadreze în activitatea colectivelor productive — în întreprinderi, în colhoz, în sovhoz.

Una dintre căile importante ale însușirii de către elevi a normelor moralei comuniste o constituie organizarea instruirii lor morale. În legătură cu aceasta este necesară, pe lîngă ținerea unor lecții speciale în vederea studierii de către elevi a Programului P.C.U.S. și în primul rînd a codului moral al constructorului comunismului, organizarea unor convorbiri și conferințe în afara orelor de clasă, cu teme ca „Despre chipul moral al constructorului comunismului", „Relațiile între oameni în comunism", „Cum vor munci oamenii în comunism" etc.

La însușirea de către elevi a principiilor morale și la transformarea acestora în convingeri personale contribuie de asemenea folosirea largă a exemplelor pozitive. Chipurile contemporanilor înaintați sînt factorii cei mai puternici în formarea opiniilor și convingerilor comuniste. Faptele de eroism în muncă ale brigăzilor și fruntașilor muncii comuniste, îndeplinirea plină de abnegație de către oamenii sovietici a obligațiilor obștești — toate acestea îi învață pe elevi să gîndească și să procedeze în mod comunist.

Printre oamenii înaintați ai timpului nostru există destui care întrunesc cele mai frumoase trăsături ale omului nou. Ei sînt acei de la care trebuie să pornească discuțiile cu teme etice. Trebuie să excludem din viața școlii discuțiile abstracte, lipsite de căldură, care n-au la bază minunata noastră realitate.

Formarea moralei comuniste nu poate să fie privită ca un proces unilateral, în care elevul constituie doar un obiectiv pasiv al educației. Rezultatele educației morale depind în mare măsură și de eforturile individului. Exigența față de comportarea proprie, lupta activă pentru traducerea în fapt a principiilor morale ale constructorului comunismului constituie o condiție foarte importantă pentru formarea omului nou. Este deosebit de important să le trezim școlarilor, încă din anii de fragedă tinerețe, dorința și voința de a se autoconduce, stăpînirea de sine, autodisciplina.

Munca de educare comunistă a tinerei generații presupune și lupta împotriva influenței ideologiei burgheze. Principalele mijloace ale acestei lupte sînt intensificarea muncii ideologico-educative în rîndurile tineretului, educarea lui în spiritul tradițiilor revoluționare de muncă pe baza exemplului de abnegație al eroilor timpului nostru, sporirea vigilenței, demascarea vulgarității și a elementelor formaliste din literatura și arta burgheză.

În perioada întăririi muncii pentru formarea omului nou este deosebit de important să se ajungă la o colaborare strînsă între familie și școală, la sprijinul reciproc al acestora în lupta pe un front unic.

La lărgirea sferei de educare a școlarilor contribuie participarea activă a opiniei publice. Organizațiile de partid, sindicale și comsomoliste, comitetele de părinți de pe lîngă școli și administrații de blocuri, comisiile de sprijin și comisiile de pensionari manifestă multă grijă pentru organizarea învățăturii, a muncii și a timpului liber al copiilor și tineretului. Organizațiile obștești pot să acorde un mare ajutor în crearea unui mediu sănătos din punct de vedere moral în curțile și pe străzile unde copiii își petrec destul de mult timp. Comsomoliștii și pionierii trebuie să fie inițiatori ai acțiunilor socialutile și organizatori ai colectivelor de copii. Merită a fi menționată tendința organizațiilor școlare comsomoliste și pionierești de a stabili un contact strîns cu brigăzile și muncitorii de șoc ai muncii comuniste. Aceasta îi ajută pe elevii claselor superioare să se pregătească pentru activitatea lor în colectivele de muncă comunistă.

Pe măsura înaintării spre comunism societatea va fi din ce în ce mai exigentă față de membrii ei. Puritatea morală va deveni trăsătura lor integrantă, iar respectarea de bună voie a normelor comuniste de trai o problemă de conștiință a fiecărui membru al societății. De aceea este necesar ca încă în prezent principiile de bază ale codului moral al constructorului comunismului să devină o necesitate organică, un îndreptar în acțiune al tuturor oamenilor muncii din societatea noastră. Aceasta înseamnă că educația morală realizată de școală trebuie să cuprindă pe toți elevii și pe fiecare din ei în parte, la toate treptele dezvoltării lor.

În practica unor cadre didactice munca educativă se desfășoară în special cu elevii nedisciplinați, dezordonați, în timp ce copiii „buni" scapă ades atenției colectivului pedagogic. Totuși în viață se întîmplă cazuri cînd tocmai acești copii comit abateri. Calitățile morale nu se declară la copii în mod spontan, ele trebuie să fie dezvoltate. Adesea la copiii a căror educație n-a fost orientată spre un scop bine stabilit pot să se ivească și se ivesc trăsături negative de caracter. În asemenea cazuri pedagogii sînt nevoiți să-i reeduce, ceea ce presupune o muncă cu mult mai complicată și mai grea și care nu dă întotdeauna rezultatele dorite. Ceea ce este nou, pozitiv se percepe de obicei prin prisma părerilor, a trăsăturilor de caracter deja formate. Iată de ce trebuie să educăm nu numai atunci cînd este cazul să refacem, să reparăm, ci începînd din primele zile de școală.

Educarea tinerei generații pe baza codului moral al constructorului comunismului este una dintre sarcinile principale ale școlii sovietice. Înaltele principii umane al codului moral trebuie să se transforme treptat în norme de viață de neclintit ale fiecărui elev, să devină trăsături firești ale comportării lui.

M. I. BOLDÎREV

de la Institutul de cercetări științifice în domeniul teoriei și istoriei pedagogiei al Academiei de științe pedagogice din U.R.S.S.

(Rezumat din Sovietskaia Pedagoghika nr. 6/1962))

CITIREA PRESEI ÎNTR-O ȘCOALĂ MEDIE DIN MOSCOVA

Învățători și profesori!

A început primirea abonamentelor pentru anul 1963, la publicațiile „UCITELSKAIA GAZETA", „SOVETSKAIA PEDAGOGHIKA", „RUSSKI IAZIK V SKOLE", și celelalte reviste pedagogice sovietice specifice fiecărei materii de învățămînt.

Abonamentele se primesc la oficiile și factorii poștali, la difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

INDONEZIA

Dezvoltarea continuă a învățămîntului

Monumente nepieritoare, datînd din prima jumătate a secolului al XVI-lea, sînt o dovadă incontestabilă a faptului că înainte de debarcarea „civilizatorilor" colonialiști în arhipelagul indonezian, aci trăia un popor cu o veche civilizație, cu o cultură valoroasă. Cei 350 de ani de robie care au urmat pînă la sfărîmarea jugului colonial au adus suferințe nemărginite acestui popor pașnic, iar economia și cultura lui în plină dezvoltare au intrat într-o îndelungată perioadă de stagnare.

Anul 1945, cînd țara celor 10.000 de insule renaște la libertate, aduce în viața harnicului popor indonezian un mare reviriment : începutul bătăliei pentru lichidarea moștenirii grele lăsate de crunta exploatare colonialistă. Alături de măsurile îndreptate spre dezvoltarea economică a țării, guvernul indonezian a început campania împotriva rămînerii în urmă în domeniul învățămîntului, întrucît procentajul analfabeților atingea 94 la sută din întreaga populație. „Dacă vrem să devenim o națiune mare — sublinia președintele Sukarno — trebuie în primul rînd să lichidăm analfabetismul de pe pămîntul indonezian. Omul nu poate deveni un om adevărat dacă nu poate să scrie și să citească". Pentru a lărgi campania împotriva analfabetismului, reprezentanții diferitelor organizații de tineret, în frunte cu membrii organizației revoluționare „Tineretul popular", au desfășurat o vastă activitate la sate. În felul acesta s-a ajuns ca în ciuda unor greutăți legate de insuficiența numărului de școli, de profesori și manuale, toți indonezienii, de la mic la mare, să învețe carte.

Statul indonezian acordă învățămîntului fonduri însemnate. Numai în cadrul actualului plan de opt ani, care a început în 1961, s-au alocat învățămîntului 7,4 la sută din totalul sumei prevăzute pentru îndeplinirea planului, sumă care se ridică la 240 miliarde de rupii.

Față de 1939, numărul școlilor elementare a crescut pînă în prezent de 20 de ori, ajungînd la 50.865, cu 7.400.000 elevi. Pentru cursul inferior al învățămîntului secundar există azi 4.000 de școli, de 40 de ori mai multe ca în 1939, iar pentru cursul superior circa 800 de școli, adică de peste 25 ori mai multe ca în 1939. În același timp, numărul elevilor din școlile elementare a crescut de 4 ori, iar al acelora din școlile secundare de 19 ori.

În trecut exista în Indonezia o singură universitate, în care se preda în limba olandeză. Azi funcționează în Indonezia 60 de școli superioare, 8 universități, un conservator, o academie de artă etc. Numărul studenților a crescut de 15 ori față de 1939.

Politica de prietenie și coexistență pașnică promovată de guvernul indonezian își găsește expresia în învățămînt prin cultivarea în rîndurile tineretului a sentimentului demnității naționale, prin educarea lui în spiritul păcii și prieteniei. Această politică întîmpină cea mai largă aprobare în rîndurile poporului.

C. ALEXANDROAIE

S. U. A.

LEGILE SUDULUI

Pînă în ultimul timp, universitatea din Mississippi era cunoscută numai prin faptul că, acum 100 de ani, primii ei studenți au dat dovadă de o totală incultură și, speriindu-se de „profunzimile științelor", s-au înrolat cu toții în cavaleria armatei sclavagiste a Sudului. Departe de a constitui un episod istoric, rînduielile de acum 100 de ani persistă și astăzi. Acum universitatea cu pricina și-a cucerit o nouă faimă prin „cazul Meredith". Nu s-au schimbat nici „principiile", nici mentalitatea, nici metodele vechilor proprietari de sclavi, nici chiar steagul Confederației statelor sudice sclavagiste, care a fost arborat săptămîna aceasta deasupra centrului universitar Oxford din statul Mississippi.

Crezînd că în S.U.A. constituția și legile federale conferă fiecărui cetățean suficiente drepturi pentru a putea învăța, James Meredith, în vîrstă de 29 de ani, s-a prezentat la Universitatea Oxford din Mississippi. Cererea sa de a fi primit la cursuri a stîrnit însă haita de huligani rasiști, care a dezlănțuit o campanie furibundă împotriva integrării rasiale.

Lucrurile au mers pînă acolo încît guvernatorul statului Mississippi, Barnett, sprijinit de colegi ai săi din statele sudice — printre care figura de tristă amintire a lui Orval Faubus, cel ce și-a cîștigat sinistra celebritate de a se fi aruncat în luptă împotriva integrării rasiale în școlile elementare — a lansat o provocare directă președintelui Kennedy și întregului său guvern. Desigur, mai mult de dragul prestigiului serios șifonat al S.U.A. decît pentru soarta lui Meredith și dreptul negrilor la învățătură, guvernul a intrat în luptă. Sfidarea era prea grosolană : Congresul statului Mississippi a luat în discuție o rezoluție cerînd „ruperea relațiilor" cu guvernul de la Washington.

Cele petrecute în „cazul Meredith" pun din nou în lumină fioroasele practici rasiste din S.U.A. Crucile de lemn arse în preajma universității din Mississippi au vestit masacrul care nu a întîrziat și al cărui bilanț este de 3 morți și 75 de răniți. Au căzut victime și ziariști sosiți în Mississippi pentru a relata lumii acest aspect al „democrației americane" în acțiune.

Prezența în Mississippi a generalului Walker, unul din susținătorii de frunte ai organizației ultrareacționare, „John Birch" sosit special din Texas, a încurajat într-o asemenea măsură pe rasiști încît guvernul a fost nevoit să ordone arestarea lui. Aceasta pentru că în actuala perioadă, cînd alegătorul american este solicitat de reclama celor două partide, poziția față de discriminarea rasială poate fi, în multe cazuri, hotărîtoare. De aceea, la 2 octombrie, în fața Universității din Mississippi au fost postați nu mai puțin de 10.000 de soldați din trupele federale. Departe de a se potoli, rasiștii și-au continuat cu alte mijloace campania. Majoritatea odraslelor „de condiție" au fost retrase de la Universitatea din Mississippi, iar părinții mai multor studente au anunțat că fetele lor le-au cerut „să le ia acasă", deoarece „se tem" de un negru. Cei ce s-au obișnuit să-i trateze pe negri drept sclavi, chiar pînă în zilele noastre nu vor să tolereze dreptul lor la învățătură.

...Pentru ca un negru să intre într-o universitate în sudul S.U.A. au pierit în 1962 mai mulți oameni. Cîte victime vor mai fi necesare pentru ca acest drept să fie respectat ?

Z. FLOREA